

METODOLOGIE

PRIVIND COMBATEREA DOPAJULUI ÎN SPORT

CUPRINS

PARTEA I: CONTEXT	1
1.1. Agenția Mondială Anti-Doping	5
1.2. Normele Metodologice privind organizarea și desfășurarea controlului doping	9
1.3. Standardul Internațional de Acordare a Scutirilor pentru Uz Terapeutic	10
1.4. Standardul Internațional pentru Educație	13
1.5. Planul Național pentru Educație Anti-Doping - Obiective și Activități	18
1.5.1. Monitorizarea Planului Național pe Educație	18
1.5.2. Implementarea Programelor de Educație	18
1.6. Parteneri internaționali	21
1.6.1. Comitetele Olimpice și Paralimpice Naționale	21
1.6.2. Organizațiile Regionale Anti-Doping	22
1.6.3. Agenția Mondială Anti-Doping	22
1.6.4. Cooperarea cu alți Semnatari și recunoașterea lor	23
1.7. Instituții partenere implicate în combaterea fenomenului de dopaj în sport	24
1.7.1. Comitetul Olimpic și Sportiv Român	24
1.7.2. Agenția Națională pentru Sport	26
1.7.3. Ministerul Educației și Cercetării	26
1.7.4. Federațiile Sportive Naționale	28
1.8. Proiecte și Parteneriate ale Agenției Naționale Anti-Doping	30
1.9. Legislația internațională incidentă în domeniul anti-doping	34
1.9.1. Codul Mondial Anti-Doping	38
1.10. Legislația națională în domeniul anti-doping	43

1.11. Concluzii	45
PARTEA II: PROMOVAREA EDUCAȚIEI ANTI-DOPING	50
2.1. Valori ale educației anti-doping	50
2.2. Nevoia dezvoltării unei metodologii privind educația anti-doping și armonizarea (implementarea) acesteia în programa școlară	58
2.2.1. Educația la sportivii minori	61
2.2.2. Personalitatea sportivului de performanță	65
2.2.3. Metode de educație pentru antrenori	73
2.2.4. Metode de educație anti-doping părinți	77
2.2.5. Metode de educație pentru personalul medical	84
2.2.6. Metode de educație pentru sportivii pozitivi	86
 PARTEA III: METODOLOGII PRIVIND COMBATAREA DOPAJULUI ÎN SPORT - MĂSURI DE CONȘTIENTIZARE ȘI PREVENIRE A DOPAJULUI ÎN SPORT	 91

PARTEA I: CONTEXT

1.1. AGENȚIA MONDIALĂ ANTI-DOPING

Agenția Mondială Anti-Doping a fost fondată în anul 1999 cu scopul de a conduce o mișcare de colaborare la nivel mondial pentru eliminarea dopajului în sport. WADA a fost formată ca o agenție internațională, independentă compusă și finanțată atât de mișcarea sportivă cât și de guvernele lumii. Principalele activități ale sale includ educația, cercetarea științifică, dezvoltarea programelor anti doping și monitorizarea Codului Mondial Anti-Doping - documentul ce armonizează politicile anti-doping în toate sporturile din întreaga lume.

Viziunea Agenției Mondiale Anti-Doping propune o lume în care sportivii să poată concura într-un mediu în care dopajul să nu existe.

În anul 1998, după evenimentele ce au zguduit din temelii lumea ciclismului, Comitetul Internațional Olimpic a decis convocarea unei conferințe la nivel mondial pe tema dopajului, aceasta fiind menită să reunească toate părțile implicate în lupta împotriva dopajului.

Pentru prima dată a avut loc Conferința Mondială privind Dopajul în Sport la Lausanne, Elveția, în perioada 2-4 februarie 1999, unde a luat naștere Declarația de la Lausanne privind dopajul în sport. Documentul prevedea crearea unei agenții internaționale anti-doping, independentă care să fie operațională pentru Jocurile Olimpice de la Sydney din anul 2000.

În conformitate cu condițiile Declarației de la Lausanne, Agenția Mondială Anti-Doping a fost înființată pe data de 10 noiembrie 1999 în același loc, pentru a promova și coordona lupta împotriva dopajului în sport la nivel internațional. WADA a fost înființată ca o fundație la inițiativa Comitetului Internațional Olimpic cu sprijinul activ

al organizațiilor interguvernamentale, a guvernelor, a autorităților publice precum și a celor private care luptă împotriva dopajului în sport.

Agenția este formată din reprezentanți cu drepturi egale ai Mișcării Olimpice și ai autorităților publice.

Principiile fundamentale după care se ghidează Agenția Mondială Anti Doping sunt: Integritatea, Deschiderea și Excelența. WADA luptă pentru protejarea drepturilor sportivilor în domeniul anti doping, respectarea celor mai înalte standarde etice evitând conflictele de interese care ar submina judecata independentă și imparțială, totodată dezvoltând politici, practici și proceduri care să reflecte justetea, echitatea și integritatea.

Luând în considerare dreptul fundamental al sportivilor de a practica un sport curat, fără dopaj și, în acest fel, protejarea sănătății și promovarea corectitudinii și egalității pentru sportivii din întreaga lume, este necesară aplicarea unor programe anti-doping eficiente, coordonate și armonizate la nivel național cu Codul Mondial Anti-Doping al Agenției Mondiale Anti-Doping pentru depistarea, descurajarea și prevenirea dopajului în sport.

În timp ce Agenția Mondială Anti-Doping este autoritatea de reglementare la nivel global în prevenirea și combaterea dopajului în sport și răspunde de respectarea cu strictețe a conformității Semnatarilor cu prevederile Codului Mondial Anti-Doping. Semnatarii acestuia sunt responsabili de punerea în aplicare a dispozițiilor Codului aplicabile prin politici, statut, reguli, reglementări și programe în funcție de autoritatea și jurisdicția lor. Semnatarii au o serie de obligații de conformitate cu Codul.

Agenția Națională Anti-Doping este responsabilă de adoptarea și punerea în practică, la nivelul întregii țări, a reglementărilor din domeniul anti-doping, de organizarea și efectuarea controalelor doping și de desfășurarea audierilor sportivilor

și a altor persoane susceptibile de încălcarea reglementărilor în materie.

Agencia Națională Anti-Doping și Legea nr. 227/2006 privind prevenirea și combaterea dopajului în sport

Prin aderarea la Convenția Internațională împotriva dopajului în sport, adoptată în cadrul Conferinței Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, la Paris la 19 octombrie 2005, prin Legea nr. 367/2006 și ratificarea Convenției împotriva dopajului, a Consiliului Europei, prin Legea nr. 171/1998, precum și prin semnarea Memorandumului de la Copenhaga în anul 2003, România este obligată să respecte și implementeze la nivel național a Codul Mondial Anti-Doping (Codul) elaborat de WADA.

În cazul în care legislația națională nu este armonizată cu prevederile Codului, acest lucru va atrage după sine instituirea măsurii de neconformitate a Agenției Naționale Anti-Doping dispusă de Agenția Mondială Anti-Doping, în conformitate cu Codul și cu Standardul Internațional pentru Conformitatea cu Codul a Semnatarilor. Starea de neconformitate a unui semnatar se transpune într-o serie de posibile sancțiuni care s-ar răsfrânge asupra mișcării sportive în ansamblu, ca de exemplu, imposibilitatea de a organiza evenimente sportive și interzicerea participării sportivilor la competiții internaționale majore.

Soluția pe termen lung de reducere a dopajului este alcătuită din prevenirea eficientă împreună cu programe de educație bazate pe valori sportive curate pentru a crea o cultură puternică fără dopaj. Educația este o componentă esențială a oricărui program axat pe dezvoltarea sportivilor sau a persoanelor care fac parte din anturajul acestora.

La nivel național, Legea nr. 227/2006 reprezintă cadrul de reglementare prin care se transpun prevederile Codului Mondial Anti-Doping și are ca obiectiv prevenirea și combaterea la nivel național a fenomenului dopajului. Aceasta își propune încurajarea

tuturor sportivilor să practice un sport curat cu scopul de a-și proteja sănătatea și a respecta principiul fair-play-ului în sport. În același timp, aceasta lege dorește să promoveze un mod de viață sănătos.

Prioritatea pe care legiuitorul român a acordat-o domeniului prevenirii și combaterii dopajului în sport se reflectă și în nivelul normei juridice. Astfel, transpunerea Codului în legea națională îl face printr-o normă juridică cu nivel de lege organică.

Pe lângă această semnificație simbolică, transpunerea prin lege organică prezintă un grad ridicat de utilitate în practică. Printr-o normă juridică de nivelul legii, se poate transpune o gamă mai complexă de prevederi e drept internațional.

Pornind de la acest reper este posibilă legiferarea prin norme subsecvente așa cum sunt Hotărârile de Guvern. Legea nr. 227/2006 nu trebuie interpretată ca o normă juridică statică. Prin modificările și completările periodice, textul legii este menit să asigure deplina conformitate cu prevederile Codului Mondial Anti-Doping, care la rândul său este un instrument de reglementare care a suferit în timp modificări și completări substanțiale.

În oglindă, aspectul dinamic al evoluției Codului și al legii naționale se raportează la o realitate foarte concretă: în timp, domeniul prevenirii și combaterii dopajului în sport a devenit din ce în ce mai complex atât din perspectiva provocărilor, cât și a partenerilor instituționali implicați în protejarea unui sport curat și a sănătății sportivilor.

La momentul actual, această dinamică se exprimă prin cele mai noi modificări din ediția 2021 a Codului Mondial Anti-Doping care au generat începutul unei noi proceduri de legiferare la nivel național.

Revizuirea parțială a Codului Mondial Anti-Doping se traduce în două repere

practice foarte importante:

1. Sunt consolidate instituții și concepte deja incluse în Cod
2. Sunt introduse noțiuni și consecințe noi.

Educația este pilonul care sta la baza unui program eficient anti-doping și este prima linie de apărare în protejarea drepturilor sportivilor. Agenția Națională Anti-Doping pune la dispoziție resurse pentru educația anti-doping sportivilor care participă la acțiuni educative, ajutând sportivii și personalul asistent al acestora să înțeleagă drepturile și responsabilitățile.

1.2. NORMELE METODOLOGICE PRIVIND ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA CONTROLULUI DOPING

În sprijinul și în aplicarea legii se alătură ca parte a legislației naționale Hotărârea de Guvern nr. 244/2015 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și desfășurarea controlului doping, modificată și completată prin H.G. 771/28.09.2015 privind modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și desfășurarea controlului doping și prin H.G. 126/26.03.2018 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și desfășurarea controlului doping.

Dispozițiile Normelor metodologice privind organizarea și desfășurarea controlului doping, aprobate prin Hotărârile de Guvern, reglementează tot ceea ce reprezintă controlul doping și anume: procesul care include furnizarea de informații privind localizarea sportivilor, planificarea distribuirii testărilor, recoltarea și mănuierea de probe biologice, transportul de probe biologice la laborator, analiza de laborator, scutirile pentru uz terapeutic (SUT), gestionarea rezultatelor, audierile și apelurile. Acestea se realizează în condițiile prezentelor norme metodologice în concordanță cu

prevederile Codului Mondial Anti-Doping, cât și cu cerințele Standardului internațional pentru testare și investigații.

Activitatea educativă și de prevenire are un rol important în eradicarea dopajului în sport, însă oricât de perfect construit ar fi un program educativ, nu va avea un impact mai mare, dacă nu va fi dublat de un program de testare în afara competiției, fără aviz prealabil și bazat pe testările țintă. Numai măsurile coercitive, nu vor putea duce la diminuarea dopajului, ele trebuind să fie urmate de aplicarea acestor norme pentru a putea spera în practicarea unui sport curat.

De asemenea, prin aplicarea și reglementarea Normelor metodologice privind organizarea și desfășurarea controlului doping, Agenția Națională Anti-Doping urmărește o mai accentuată corelare și uniformizare a legislației naționale cu noile reglementări internaționale în domeniu.

1.3. STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE ACORDARE A SCUTIRILOR PENTRU UZ TERAPEUTIC

Standardul Internațional de acordare a scutirilor pentru uz terapeutic (SUT) al Agenției Mondiale Anti-Doping (WADA) este un standard obligatoriu pentru toți semnatarii Codului, ca parte a programului mondial anti-doping. A fost dezvoltat în consultare cu comunitatea anti-doping și cu sportivii pentru a se asigura că există o coerență în întreaga lume.

Standardul internațional de acordare a scutirilor pentru uz terapeutic a fost adoptat pentru prima dată în 2004 și a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2005. Ulterior a fost modificat de șase ori, prima dată începând cu ianuarie 2009, a doua începând cu ianuarie 2010, al treilea efectiv în ianuarie 2011, al patrulea efectiv în ianuarie 2015, al cincilea începând cu ianuarie 2016, al șaselea efectiv în ianuarie 2019. O versiune

revizuită a fost aprobată de Comitetul Executiv al Agenției Mondiale Anti-Doping la Conferința mondială privind dopajul în Sport în Katowice pe 7 noiembrie 2019 și a intrat în vigoare de la 1 ianuarie 2021.

Scopul Standardului Internațional de acordare a scutirilor pentru uz terapeutic este de a stabili condițiile care trebuie îndeplinite pentru a se acorda o scutire de uz terapeutic (SUT), permițând prezența unei substanțe interzise într-o probă biologică a unui sportiv sau în utilizarea sau tentativa de utilizare, posesie și/sau administrare sau tentativă de administrare a unei substanțe sau metode interzise din motive terapeutice; responsabilitățile impuse organizațiilor anti-doping în luarea și comunicarea deciziilor SUT; procesul prin care un sportiv să solicite și să obțină o SUT; procesul de revizuire a deciziei SUT de către WADA și dispozițiile stricte de confidențialitate care se aplică procesului SUT.

O SUT este considerată o cerință obligatorie înaintea utilizării oricărei substanțe interzise.

La nivel național, în Legea nr. 227/2006 revizuită, cu modificări și completări ulterioare, art. 21 alin (1) prezența unei substanțe interzise sau a metaboliților sau markerilor ei și/sau utilizarea sau tentativa de utilizare, posesia sau administrarea sau tentativa de a administra o substanță interzisă sau o metodă interzisă nu vor constitui o încălcare a unei reglementări anti-doping, dacă sunt incidente scutirile pentru uz terapeutic acordate în conformitate cu Standardul internațional de acordare a scutirilor pentru uz terapeutic și alin (2) Agenția asigură aplicarea procedurii de acordare a scutirilor pentru uz terapeutic pentru sportivii de nivel național sau pentru sportivii rezidenți pe teritoriul României, dar care nu sunt de nivel internațional, la solicitarea scrisă a acestora, în conformitate cu procedura descrisă în Standardul Internațional de acordare a Scutirilor pentru Uz Terapeutic al Agenției Mondiale Anti-Doping.

Conform art. 24 din Legea nr. 227/2006 sportivul are obligația să își decline calitatea în fața personalului medical, inclusiv medicilor de familie și medicilor specialiști.

Conform art. 29 alin. 1 medicii, asistenții medicali și personalul paramedical trebuie să respecte următoarele reguli: să nu recomande, să nu prescrie și să nu administreze medicamente și/sau suplimente alimentare care au în compoziție substanțe interzise, decât în baza unei scutiri pentru uz terapeutic; să nu recomande, să nu prescrie sau să nu colaboreze la utilizarea unor metode interzise care sunt incluse pe lista interzisă, decât în baza unei scutiri pentru uz terapeutic; să prevină folosirea de către sportivi a substanțelor și/sau a metodelor interzise; să informeze sportivii și federațiile sportive naționale responsabile asupra medicației administrate, a compoziției și efectelor asupra organismului; să informeze federația sportivă națională responsabilă, precum și Agenția în cazul în care suspectează un sportiv că ar folosi substanțe și/sau metode interzise, pentru ca acesta să fie supus unor testări-țintă.

Conform art. 29 alin 2, personalul asistent al sportivului nu va utiliza și nu va deține substanțe interzise și/sau metode interzise, fără o justificare valabilă. Justificarea acceptabilă va include, de exemplu, posibilitatea ca un medic de echipă să aibă asupra sa substanțe interzise pentru a aplica tratamente în situații acute și de urgență. Justificarea acceptabilă nu va include, de exemplu, cumpărarea sau posesia unei substanțe interzise în scopul oferirii ei unui prieten sau unei rude, cu excepția circumstanțelor justificabile din punct de vedere medical în care o persoană a avut o rețetă de la un medic, de exemplu, pentru a cumpăra insulină unui copil diabetic.

Comisia de acordarea a unei scutiri de uz terapeutic (CSUT) de pe lângă Agenția Națională Anti-Doping va decide dacă acordă sau nu cererea, cât mai repede posibil dacă nu se aplică circumstanțe excepționale, în termen de 21 de zile de la primirea unei cereri complete. Avizează dosarul pentru sportivii de nivel național. Trimite dosarul

spre aprobare președintelui ANAD. Decizia SUT se comunică prin ADAMS.

O SUT se poate acorda retroactiv pentru utilizarea în scop terapeutic a unei substanțe sau metode interzise dacă: a fost necesar un tratament de urgență sau tratarea unei probleme medicale acute; datorită unor circumstanțe excepționale, solicitantul nu a avut timp suficient sau nu a avut posibilitatea să prezinte, sau CSUT nu a avut timp suficient sau nu a avut posibilitatea să examineze, o cerere de acordare a SUT înainte de recoltarea probei, sau dacă organizația anti-doping decide să preleve o probă de la o persoană care nu este sportiv de nivel internațional sau național, și acea persoană utilizează o substanță interzisă sau o metodă interzisă în scop terapeutic, organizația anti-doping îi poate permite să solicite o SUT cu caracter retroactiv.

Un sportiv de nivel național care are nevoie de o SUT trebuie să o solicite la ANAD, cât mai repede posibil, cu cel puțin 30 de zile înainte de următoarea sa competiție, exceptând urgențele sau situațiile excepționale. Sportivul/medicul sportiv descarcă formularul SUT de pe site-ul www.anad.gov.ro. Apoi îl trimite/depune la ANAD, completat, împreună cu rezultatele tuturor examinărilor clinice relevante, de laborator și imagistice; în cazul în care dovezile medicale nu sunt suficiente, este necesară declarația altui medic specialist care atestă că nu poate fi aplicat un alt tratament. CSUT verifică toate aceste documente și aprobă/respinge cererea SUT apoi ANAD informează sportivul.

1.4. STANDARDUL INTERNAȚIONAL PENTRU EDUCAȚIE

Standardul Internațional pentru Educație al Codului Mondial Anti-Doping este un standard internațional obligatoriu tuturor organizațiilor semnatare ale Codului și este elaborat ca parte esențială a programului mondial anti-doping. A fost elaborat cu consultarea semnatarilor, a autorităților publice și a altor parteneri relevanți.

Standardul Internațional pentru Educație a fost aprobat pentru prima dată de către

Comitetul Executiv al Agenției Naționale Anti-Doping în anul 2019, în cadrul Conferinței Mondiale împotriva Dopajului în Sport, de la Katowice și a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2021.

Scopul general al Standardului Internațional pentru Educație este de a susține conservarea spiritului sportului așa cum este el definit în Cod și de a ajuta la menținerea unui mediu sportiv curat. Este recunoscut faptul că marea majoritate a sportivilor își doresc să concureze curat, nu au nicio intenție de a folosi substanțe sau metode interzise și au dreptul la un mediu concurențial echitabil.

Educația, ca strategie de prevenire evidențiată în Cod, caută să promoveze comportamente care respectă valorile sportului curat și să împiedice sportivii și alte persoane să recurgă la dopaj. Un principiu care stă la baza Standardului Internațional pentru Educație este acela că prima experiență a sportivului cu domeniul anti-doping ar trebui să fie prin intermediul educației, al informării și nu al controlului doping.

În susținerea acestui scop, Standardul Internațional pentru Educație are trei obiective principale:

Primul obiectiv este de a stabili standarde obligatorii care să ajute semnatarii în planificarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea programelor de educație eficiente, așa cum este prevăzut în Cod. Codul, Standardul Internațional pentru Educație și Îndrumările pentru Educație trebuie aliniate astfel încât Codul să schițeze cadrul pentru educație, Standardul Internațional pentru Educație să stabilească principiile și standardele minime pe care trebuie să le includă programele de educație, în timp ce Îndrumările pentru Educație să ajute semnatarii să dezvolte și să îmbunătățească aspectul informării și al educației.

Cel de-al doilea obiectiv al Standardului pentru Educație este de a asigura:

- a) definițiile și terminologia din domeniul educației;
- b) claritatea rolurilor și a responsabilităților tuturor semnatarilor însărcinați cu planificarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea programelor de educație.

Cel de-al treilea obiectiv al Standardului Internațional pentru Educație este de a ajuta semnatarii să folosească la maximum resursele de care dispun, prin trasarea unor direcții:

- a) solicitarea ca semnatarii să stabilească un loturi naționale pentru educație, care vor include cel puțin sportivii din lotul de testare înregistrat și sportivii care revin după ispășirea unei sancțiuni.
- b) încurajarea semnatarilor să coopereze unii cu alții și să-și coordoneze activitățile educaționale, pentru a evita duplicarea la fel ca în cazul activității de testare.
- c) încurajarea semnatarilor să analizeze beneficiile educării unui public mai larg prin programe de educație bazată pe valori, în scopul însuflării spiritului sportului și al păstrării unui mediu sportiv curat.
- d) încurajarea semnatarilor să angajeze și să folosească la maximum resursele și expertiza altora, inclusiv a guvernelor, a cercetătorilor și a instituțiilor de educație naționale.

La nivel național, Agenția Națională Anti-Doping se angajează să dezvolte și să implementeze un program de educație care cuprinde următoarele patru componente, conform SIE:

Educație bazată pe valori: organizarea de activități care pun accentul pe

dezvoltarea unui set personal de valori și principii. Aceasta componentă dezvoltă capacitatea cursanților de a lua decizia să se comporte etic.

Conștientizare: sublinierea subiectelor legate de sportul curat.

Furnizare de informații: punerea la dispoziție a unor informații corecte și actualizate cu privire la sportul curat.

Educație anti-doping: instruirea cu privire la teme anti-doping, pentru dezvoltarea de competențe din sfera unui comportament adecvat sportului curat și pentru luarea unor decizii bazate pe informație și studiu.

Programul național de educație trebuie să fie bazate pe dovezi, să se axeze pe teoria educației și, atunci când este posibil, pe cercetarea științifică socială, conform Standardului Internațional pentru Educație.

Astfel, în dezvoltarea unui plan de educație, Agenția Națională Anti-Doping va documenta activitățile educaționale printr-un plan de educație. Planul va fi transmis la Agenția Mondială Anti-Doping și la alți semnatori la cerere, însoțit de o prezentare/un rezumat al acestuia.

Pentru elaborarea planului de educație, Agenția Națională Anti-Doping va parcurge următoarele etape: evaluarea situației curente, stabilirea unui lot pentru educație, stabilirea de obiective clare și activități adecvate precum și evidențierea procedurilor de monitorizare.

Înainte de elaborarea planului de educație, Agenția Națională Anti-Doping trebuie să facă un proces de evaluare care va lua în considerație următoarele aspecte:

- evaluarea sistemului: se va descrie mediul în care funcționează, inclusiv sistemul/structurile sportive și contextul național.

- sportivi: ANAD îi va avea în vedere pe sportivi care fac subiectul reglementărilor lor anti-doping pentru a-i include în lotul pentru educație. Conform SIE, ca o cerință minimă, semnarii, respectiv ANAD va include sportivi care fac parte din lotul de testare înregistrat și sportivi care revin după ispășirea unei sancțiuni. Conform aceluiași standard, semnarii sunt sfătuiți să se asigure că lotul lor pentru educație include un grup mai larg de sportivi sau oferă o motivație pentru o eventuală neinclușdere. Acest fapt vine în susținerea principiului potrivit căruia prima experiență a sportivului cu domeniul anti-doping ar trebui să fie prin intermediul educației și nu al controlului doping.

- personalul asistent al sportivului: conform articolului 21.2 din Cod, este responsabilitatea personalului asistent al sportivului să ia la cunoștință și să respecte toate politicile și reglementările anti-doping și să facă uz de influența lor asupra valorilor și comportamentelor sportivilor care mențin atitudinile anti-doping.

Agencia Națională Anti-Doping trebuie să ia în considerație personalul asistent al sportivilor identificați mai sus pentru a fi incluși în lotul pentru educație. Cel mai influent personal asistent al sportivilor va avea prioritate. Agencia Națională Anti-Doping se va asigura că personalul asistent al sportivului are acces la informațiile necesare pentru a înțelege rolurile și responsabilitățile lor și pentru a influența sportivii în mod pozitiv.

Așa cum este prevăzut în Cod, următoarele grupuri vor fi luate în considerație ca parte a acestui proces: antrenori, formatori, manageri, agenți, personalul echipei, oficiali, personal medical/paramedical, părinți sau orice altă persoană care lucrează cu, tratează sau sprijină un sportiv care participă sau se pregătește să participe la competiții sportive.

Alte grupuri țintă care trebuie incluse în planul național pentru educație sunt:

- Profesori
- Personal universitar și studenți

- Administratori sportivi
- Sponsori comerciali
- Personal media
- Orice alte persoane pe care Agenția Națională Anti-Doping le consideră necesare

1.5. PLANUL NAȚIONAL PENTRU EDUCAȚIE ANTI-DOPING - OBIECTIVE ȘI ACTIVITĂȚI

Planul de educație va prevedea scopurile generale ale programului de educație și va enumera obiectivele și termenele specifice cu privire la activitățile pentru grupurile țintă din lotul pentru educație. Toate obiectivele vor fi măsurabile și delimitate în timp.

1.5.1. MONITORIZAREA PLANULUI NAȚIONAL PE EDUCAȚIE

Planul de educație va include procedurile de monitorizare a activităților din programul de educație, pentru a ajuta la raportare și evaluare și pentru a încuraja perfecționarea permanentă.

1.5.2. IMPLEMENTAREA PROGRAMELOR DE EDUCAȚIE

Educația bazată pe valori trebuie să rămână prioritară, în special la copii și tineri, prin intermediul programelor școlare sau cluburilor sportive și în colaborare cu autoritățile publice relevante și cu alți parteneri.

Agenția Națională Anti-Doping va include următoarele subiecte în programul de educație, așa cum este prevăzut și în articolul 18.2 din Cod. Subiectele și conținutul trebuie adaptate și modificate pentru a răspunde cerințelor publicului țintă:

- Principiile și valorile asociate sportului curat;
- Drepturile și responsabilitățile sportivilor, ale personalului asistent al sportivilor și ale altor grupuri, conform Codului;
- Principiul strictei responsabilități;

- Consecințele dopajului, de exemplu, sănătatea fizică și psihică, efectele sociale și economice și sancțiuni;
- Încălcările reglementărilor anti-doping;
- Substanțele și metodele din Lista Interzisă;
- Riscurile utilizării de suplimente alimentare;
- Folosirea medicamentelor și scutirile pentru uz terapeutic;
- Procedurile de testare, pentru urină, sânge și pașaportul biologic al sportivului;
- Cerințele privind lotul de testare înregistrat, inclusiv informațiile de localizare și utilizarea ADAMS;
- Luarea de poziție pentru a împărtăși îngrijorările legate de dopaj.

Subiectele prezentate mai sus trebuie expuse tuturor sportivilor componenți ai lotului de testare înregistrat al Agenția Națională Anti-Doping.

Agenția Națională Anti-Doping va stabili un cadru care să identifice obiectivele pentru fiecare grup țintă din lotul pentru educație. Aceste obiective de învățare prevăd că persoana care învață trebuie să fie conștientă, să înțeleagă și să fie capabilă de a acționa, în cazul fiecărui subiect.

Agenția Națională Anti-Doping va trebui să adapteze activitățile de educație pentru persoanele cu dizabilități sau nevoi specifice și minorilor care fac parte din lotul pentru educație.

Agenția Națională Anti-Doping va alege activitățile de educație adecvate pentru atingerea obiectivelor planului de educație. Metodele de livrare pot include întâlniri față în față, e-Learning, broșuri, standuri de informare, site-uri web, așa cum se prevede în Îndrumările pentru Educație.

Agenția Națională Anti-Doping va alocă lectori care vor fi responsabili pentru livrarea informației față în față. Lectorii trebuie să aibă competențe în educația bazată pe valori și în ce privește toate subiectele stipulate în articolul 18.2 din Cod, Standardul Internațional pentru Educație și Îndrumările pentru educație.

Agenția Națională Anti-Doping va include sportivii în planificarea și dezvoltarea

planului de educație pentru a se asigura că activitățile corespund etapei de dezvoltare a sportivilor și trebuie să ia în considerație să implice sportivii în livrarea activităților de educație, atunci când este posibil.

Planul anual de educație trebuie evaluat la finalul acestuia. Această evaluare va sta la baza întocmirii planului de educație pentru anul următor iar raportul de evaluare va fi trimis la Agenția Mondială Anti-Doping la cerere, însoțit de o prezentare în engleză sau franceză. Evaluarea se va baza pe toate informațiile și datele disponibile, în legătură cu obiectivele specifice din planul de educație și va stabili în ce măsură aceste obiective au fost îndeplinite. Dacă este posibil, Agenția Națională Anti-Doping va căuta parteneriate în domeniul academic sau cu alte instituții de cercetare, pentru a oferi sprijin în scopul evaluării și cercetării. Cercetarea științifică socială poate fi folosită și pentru întocmirea procedurilor de evaluare.

În plus față de cele deja enunțate, organizațiile naționale anti-doping pot avea un rol în educarea următoarelor categorii de persoane:

- a) sportivi de nivel internațional, în cooperare cu federația internațională relevantă;
- b) sportivi din categoria tineret, în cooperare cu federațiile naționale; și
- c) copii și tineri, prin intermediul programelor din școli și/sau cluburi sportive, în cooperare cu autoritățile publice, putând include promovarea integrării educației bazate pe valori în educația sau sistemul sportiv existent.

Conform articolului 20.3.13 din Cod, federațiile internaționale solicită federațiilor naționale să desfășoare educația în coordonare cu organizația națională anti-doping relevantă și, astfel, va fi implicată ca partener cheie și susținută în această poziție de către organizația națională anti-doping.

Organizațiile naționale anti-doping care fac parte din rețeaua organizației regionale anti-doping vor transmite anual planul lor de educație și o prezentare/un rezumat la organizația regională anti-doping de care aparțin.

Organizatorii de manifestări sportive majore vor asigura desfășurarea activităților de educație la manifestările sportive care sunt direct sub autoritatea lor, conform prevederilor articolului 20.6.8 din Cod. Educația specifică manifestării sportive are potențialul de a ajunge la și de a avea impact pozitiv asupra unui public mai larg, incluzând publicul general și mass-media.

Organizatorii de manifestări sportive majore vor lua în considerație educația specifică manifestărilor sportive la toate manifestările sportive la care are loc testarea și unde aceștia au autoritate de testare. Sportivii și personalul asistent al sportivilor care concurează și participă la competiții trebuie să beneficieze de educație înainte de manifestarea sportivă. Aceasta trebuie să aibă loc în cooperare cu comitetul organizator local, organizația națională anti-doping și federația națională și internațională relevantă.

1.6. PARTENERI INTERNAȚIONALI

1.6.1. COMITETELE OLIMPICE ȘI PARALIMPICE NAȚIONALE

Conform articolului 20.4.6 din Cod, în cazul în care nu există o organizație națională anti-doping, comitetul olimpic național (sau comitetul paralimpic național, după caz) va fi autoritatea responsabilă cu educația în țara respectivă, conform articolului 7.2.

Dacă există o organizație națională anti-doping, comitetul olimpic național (sau comitetul paralimpic național, după caz) va coopera cu organizația națională anti-doping pentru a se asigura că sportivii și personalul lor asistent selecționați să participe la Jocurile Olimpice/Paralimpice (sau orice manifestare sportivă la care participă sau pe care îl găzduiește comitetul olimpic/paralimpic național) vor beneficia de activități de educație înainte de manifestarea sportivă, conform articolului 5.

Comitetul olimpic național (sau comitetul paralimpic național, după caz) vor

solicita federațiilor naționale să desfășoare activități de educație în coordonare cu organizația națională anti-doping, conform articolului 20.4.12 din Cod.

1.6.2. ORGANIZAȚIILE REGIONALE ANTI-DOPING

Organizațiile regionale anti-doping vor sprijini țările membre să desfășoare programe de educație și vor promova educație în conformitate cu articolul 21.4.7 din Cod.

Organizațiile regionale anti-doping vor lucra cu organizațiile naționale anti-doping, guvernele și comitetele olimpice naționale (sau comitetele paralimpice naționale, după caz) și regiunile lor, pentru a oferi sprijin în coordonarea și livrarea programelor de educație.

Organizațiile regionale anti-doping trebuie să reprezinte un centru de informare în materie de educație din regiunea lor, care să colecteze conținutul și materialele relevante cu privire la programele de educație ale organizațiilor naționale anti-doping și să le pună la dispoziția tuturor.

1.6.3. AGENȚIA MONDIALĂ ANTI-DOPING

Agenția Mondială Anti-Doping îi va sprijini pe partenerii săi în ce privește dezvoltarea și livrarea unor programe de educație eficiente, în concordanță cu Standardul Internațional pentru Educație.

Agenția Mondială Anti-Doping va oferi materiale educative pentru a fi folosite de semnatari sau de către orice altă persoană, în mod direct.

Agenția Mondială Anti-Doping va fi responsabilă să asigure respectarea prevederilor Standardului Internațional pentru Educație și ale Codului, prin intermediul procesului de conformitate cu Codul și în concordanță cu prevederile Standardului Internațional privind Respectarea Codului de către Semnatari.

1.6.4. COOPERAREA CU ALȚI SEMNATARI ȘI RECUNOAȘTEREA LOR

Semnatarii vor coordona eforturile lor în privința educației, pentru a minimiza duplicarea și a maximiza eficiența programelor lor de educație:

a) semnatarii se vor consulta cu alți semnatori relevanți în ce privește planificarea activităților de educație;

b) semnatarii vor stabili de comun acord, în avans, rolurile și responsabilitățile în ce privește educația specifică unei manifestări sportive, acolo unde este cazul. Acestea trebuie stabilite în conformitate cu rolurile și responsabilitățile stabilite în articolul 7.

c) semnatarii vor disemina planurile lor de educație sau prezentarea/rezumatul și celorlalți semnatori, la cerere.

Semnatarii vor lua la cunoștință despre programele de educație derulate de alți semnatori și pot recunoaște finalizarea acestor programe de către cursanți a programului menționat, cu condiția ca programul să fie livrat în conformitate cu articolul 5. Dacă o astfel de recunoaștere are loc, acest lucru trebuie clar comunicat celorlalți semnatori și lotului pentru educație. Acest proces ar trebui să faciliteze sarcina sportivilor și a personalului lor asistent și să minimizeze duplicarea educației. De asemenea, ar putea ajuta semnatarii să prioritizeze și să concentreze eforturile într-o manieră mai eficientă, dar și să se axeze mai mult pe grupurile țintă mai puțin vizate.

În plus față de îndrumările și subiectele regăsite în SIE, este posibil ca organizația națională, respectiv Agenția Națională Anti-Doping, să aibă alte cerințe. De exemplu, ar putea avea un set de valori specifice, practici sau politici unice care trebuie incluse în conținutul programului național de educație. De asemenea, dacă este nevoie să educăm grupurile țintă în legătură cu diferitele cerințe la manifestările sportive care urmează și sub jurisdicția cărora se află. De asemenea, Agenția Națională Anti-Doping poate dori să sporească educația grupurilor țintă cu informații despre nutriție sau practici generale legate de sănătate.

Alte subiecte de luat în considerație ar trebui documentate în funcție de contextul

în care se află organizația anti-doping. De exemplu, există legislație specifică în țara sau țările în care sportivul se antrenează și concurează care ar trebui analizată? Există probleme specifice în regiunea dvs. sau într-un anumit sport în ce privește utilizarea dopajului sau a drogurilor, care ar fi util de discutat? Există îngrijorări privind sănătatea sau nutriția, care ar trebui incluse?

1.7. INSTITUȚII PARTENERE IMPLICATE ÎN COMBATAREA FENOMENULUI DE DOPAJ ÎN SPORT

1.7.1. COMITETUL OLIMPIC ȘI SPORTIV ROMÂN

Comitetul Olimpic și Sportiv Român (COSR) este o asociație de interes național aparținând mișcării olimpice, care se organizează și funcționează în baza statutului propriu elaborat în conformitate cu prevederile Chartei Olimpice și legislației române în vigoare.

COSR are rolul de a propaga principiile esențiale ale olimpismului la nivel național, precum și de a sprijini crearea de instituții care se dedică educației olimpice.

COSR sprijină sportul de înaltă performanță și are obligația de a alcătui Echipa României care participă la Jocurile Olimpice. De asemenea, COSR trebuie să organizeze și să conducă delegațiile sale atât la Jocurile Olimpice cât și la alte competiții internaționale patronate de Comitetul Internațional Olimpic (CIO).

VALORILE OLIMPISMULUI

„Campionii nu devin campioni în momentul câștigării concursului, ci în orele, săptămânile, lunile și anii pe care le-au petrecut pregătindu-se pentru asta. Victoria în sine este doar o fărâmbă care le demonstrează caracterul de campion” - T. Alan Armstrong.

Lumea sportului de performanță este o lume specială , o lume a oamenilor cu calități de excepție, ce depășesc media obișnuită, care luptă încontinuu cu cei la fel de bine pregătiți pentru a fi mereu pe primul loc, ori pentru a doborî recorduri.

Principii fundamentale ale Olimpismului

1. Olimpismul este un concept al vieții, exaltând și fuzionând într-un complex echilibrat calitățile corpului, determinării și rațiunii. Asociind sportului culturii și educației, Olimpismul se dorește întemeietorul unui mod de viață bazat pe bucuria aflată în efort, pe semnificația educativă a bunului model și a respectului față de principiile etice fundamentale universale.

2. Scopul Olimpismului este de a poziționa sportul în slujba dezvoltării armonioase a omului în sensul promovării unei colectivități tolerante, preocupate de menținerea demnității umane.

3. Mișcarea Olimpică este activitatea centralizată, organizată, comună și permanentă, practică sub autoritatea supremă a C.I.O. și entităților inspirate de valorile Olimpismului. Ea se extinde pe cinci continente. Aceasta atinge nivelul maxim cu ocazia reunii sportivilor lumii la marea sărbătoare a sportului - Jocurile Olimpice. Simbolul său este constituit din cinci cercuri în conexiune.

4. Practicarea sportului este un drept al omului. Orice persoană trebuie să aibă posibilitatea de a practica sportul fără nici un fel de discriminare și cu păstrarea spiritului olimpic, care presupune înțelegere reciprocă, spirit de prietenie, solidaritate și fair-play. Organizarea și gestionarea sportului trebuie să fie controlate de către organizații sportive independente.

5. Orice mod de discriminare față de o țară sau o persoană, din punct de vedere al

rasei, religiei, politicii, sexului sau altele, este incompatibilă cu adeziunea la Mișcarea Olimpică.

6. Apartenența la Mișcarea Olimpică impune respectarea Cartei Olimpice și validarea de către C.I.O.

1.7.2. AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU SPORT

Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000 reglementează organizarea și funcționarea sistemului național de educație fizică și sport în România.

Educația fizică și sportul sunt activități de interes național sprijinite de către stat. Sportul de performanță reprezintă un parametru semnificativ pentru dezvoltarea sportivă pe plan național, îndeplinind o importantă funcție reprezentativă pentru România în competițiile sportive oficiale cu caracter internațional.

1.7.3. MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Legea educației naționale nr. 1/2011 reglementează structura, funcțiile, organizarea și funcționarea sistemului național de învățământ de stat, particular și confesional.

“Legea are ca viziune promovarea unui învățământ orientat pe valori, creativitate, capacități cognitive, capacități volitive și capacități acționare, cunoștințe fundamentale și cunoștințe, competențe și abilități de utilitate directă, în profesie și în societate.

Idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața

muncii.

Principiile care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România sunt:

- a) principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare;
- b) principiul calității - în baza căruia activitățile de învățământ se raportează la standarde de referință și la bune practici naționale și internaționale;
- c) principiul relevanței - în baza căruia educația răspunde nevoilor de dezvoltare personală și social-economice;
- d) principiul eficienței - în baza căruia se urmărește obținerea de rezultate educaționale maxime, prin gestionarea resurselor existente;
- e) principiul descentralizării - în baza căruia deciziile principale se iau de către actorii implicați direct în proces;
- f) principiul răspunderii publice - în baza căruia unitățile și instituțiile de învățământ răspund public de performanțele lor;
- g) principiul garantării identității culturale a tuturor cetățenilor români și dialogului intercultural;
- h) principiul asumării, promovării și păstrării identității naționale și a valorilor culturale ale poporului român;
- i) principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase;
- j) principiul asigurării egalității de șanse;
- k) principiul autonomiei universitare;
- l) principiul libertății academice;
- m) principiul transparenței - concretizat în asigurarea vizibilității totale a deciziei și a rezultatelor, prin comunicarea periodică și adecvată a acestora;
- n) principiul libertății de gândire și al independenței față de ideologii, dogme

religioase și doctrine politice;

- o) principiul incluziunii sociale;
- p) principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia;
- q) principiul participării și responsabilității părinților;
- r) principiul promovării educației pentru sănătate, inclusiv prin educația fizică și prin practicarea activităților sportive;
- s) principiul organizării învățământului confesional potrivit cerințelor specifice fiecărui cult recunoscut;
- t) principiul fundamentării deciziilor pe dialog și consultare;
- u) principiul respectării dreptului la opinie al elevului/studentului ca beneficiar direct al sistemului de învățământ.”

1.7.4. FEDERAȚIILE SPORTIVE NAȚIONALE

Structurile sportive de orice nivel, sportivii și tehnicienii își vor desfășura activitatea pornind de la excluderea utilizării mijloacelor și metodelor care sporesc în mod artificial performanțele sportive și prejudiciază sănătatea sportivilor și etica sportivă.

Pentru prevenirea utilizării și pentru eliminarea dopajului din activitatea sportivă Agenția Națională pentru Sport și Comitetul Olimpic Român susțin Programul național antidoping, conform prevederilor Convenției antidoping a Consiliului Europei.

Federațiile sportive naționale sunt structuri sportive de interes național, constituite prin asocierea cluburilor sportive și asociațiilor județene și ale municipiului București, pe ramuri de sport.

Federațiile sportive naționale se organizează și funcționează în baza statutului propriu elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 69/2000 a educației fizice și sportului și cu statutele federațiilor internaționale corespondente. Organele administrației publice centrale cu atribuții în sport și autoritățile administrației publice locale asigură mijloacele necesare pentru pregătirea sportivilor de

performanță, acordarea sprijinului științific și medical necesar, precum și pentru încadrarea lor în sistemul de educație și deplină integrare socială și profesională.

Prin sportul de performanță se urmărește valorificarea aptitudinilor individului într-un sistem organizat de selecție, pregătire și competiție, având ca scop ameliorarea rezultatelor sportive, realizarea de recorduri și obținerea victoriei. Sistemul competițiilor sportive oficiale pe ramuri de sport este elaborat și organizat de federațiile sportive naționale, potrivit statutelor și regulamentelor acestora.

Federațiile sportive naționale au următoarele atribuții principale:

- a) elaborează strategia națională de dezvoltare a ramurii de sport și controlează aplicarea acesteia de către membrii afiliați;
- b) organizează activitățile și competițiile sportive oficiale la nivel național, în baza normelor și regulamentelor adoptate potrivit statutelor proprii;
- c) organizează și coordonează întreaga activitate a arbitrilor pe ramuri de sport, privind formarea, perfecționarea continuă, clasificarea și promovarea acestora, pe baza unui regulament propriu de funcționare;
- d) elaborează și realizează planurile de pregătire și de participare a sportivilor de performanță români din cadrul reprezentativelor naționale la competițiile internaționale;
- e) exercită puterea disciplinară în termenii prevăzuți de prezenta lege și potrivit statutelor și regulamentelor proprii;
- f) organizează sau tutelează competițiile oficiale cu caracter internațional care au loc pe teritoriul României, cu avizul Agenției Naționale pentru Sport;
- g) colaborează cu Agenția Națională pentru Sport, cu Ministerul Educației Naționale și/sau cu instituțiile din structurile acestora pentru formarea și perfecționarea specialiștilor din domeniul sportului;
- h) promovează măsurile de prevenire și control al folosirii substanțelor interzise și al metodelor nereglementare, destinate să mărească în mod artificial capacitatea fizică a sportivilor sau să modifice rezultatele competițiilor organizate direct la nivel

național;

i) întreprind măsuri pentru prevenirea și combaterea violenței, precum și pentru promovarea spiritului de fair-play și a toleranței în activitatea sportivă.

1.8. PROIECTE ȘI PARTENERIATE ALE AGENȚIEI NAȚIONALE ANTI-DOPING

Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) a înțeles amenințarea care planează asupra activității sportive, cu tot ce presupune ea. În încercarea de a se adresa nu doar sportivilor elitiști, ci și tinerelor speranțe, UNESCO a pus bazele Convenției Anti-Doping, intrată în efect la data de 1 februarie 2007, devenită al doilea cel mai important act al organizației, fiind ratificată de 191 de țări semnatare.

Această convenție facilitează armonizarea legislației anti-doping, ghidurilor, regulilor și normelor internaționale, pentru a asigura un mediu curat și echitabil de joc pentru toți sportivii.

România, semnatară a convenției, a derulat patru proiecte finanțate de UNESCO din fondul pentru eliminarea dopajului în sport.

În perioada noiembrie 2014-iulie 2015, Agenția Națională Anti-Doping a demarat proiectul intitulat „Strategii educaționale anti-doping destinate reducerii riscului de consum de substanțe dopante în sălile de culturism și fitness”, cu scopul de a dezvolta și implementa strategii de prevenire și descurajare ale consumului de substanțe dopante de către practicanții sportului recreativ.

Obiectivele urmărite de Agenția Națională Anti-Doping vizează conștientizarea tinerilor practicanți de sport recreativ în legătură cu riscurile asociate consumului de substanțe interzise, stabilirea unor parteneriate educaționale între Agenția Națională Anti-Doping și deținătorii de săli de culturism și fitness, în încercarea de a asigura un

mediu sănătos pentru practicarea exercițiilor fizice. De asemenea, s-a urmărit și sensibilizarea opiniei publice cu privire la cele amintite mai sus, sporind gradul de conștientizare a riscurilor asociate consumului de substanțe interzise.

Proiectul, derulat pe o perioadă de 12 luni, s-a adresat unui grup de 1300 de tineri practicanți ai activităților fizice, dintre care 300 au fost invitați să participe la cele 10 acțiuni educative organizate în cadrul proiectului, dar și unui grup de 1000 de instructori/reprezentanți de săli, autorizați sau în curs de autorizare la momentul respectiv. Acțiunile educative au avut loc în fiecare regiune de dezvoltare economică, 2 în București și 8 în orașele Craiova, Timișoara, Cluj, Brașov, Iași, Constanța, Ploiești și Sibiu.

De asemenea, în cadrul proiectului au fost elaborate materiale educaționale, precum fluturași despre suplimente alimentare, afișe, broșuri cu privire la efectele secundare ale substanțelor interzise, dar și materiale de genul „roll-up” și brățări de silicon.

Proiectul denumit „Crearea unei conduite etice și responsabile în rândul sportivilor juniori din centrele olimpice în sprijinul unui sport curat” a fost cel de-al 4-lea proiect desfășurat sub egida patrimonială UNESCO și a vizat conștientizarea sportivilor juniori și a membrilor personalului asistent din centrele olimpice.

Pe lângă conștientizare, în rândul sportivilor din Centrele Olimpice pentru Juniori, a riscurilor asociate consumului de substanțe sau utilizarea metodelor interzise, Agenția Națională Anti-Doping și-a mai propus atingerea obiectivelor de informare a sportivilor și a membrilor personalului asistent cu privire la reglementările anti-doping în vigoare și promovarea valorilor sportului curat și spiritului olimpic.

Proiectul se adresează tuturor sportivilor și membrilor personalului asistent din Centrele Olimpice pentru Juniori, venind astfel în întâmpinarea problemelor de adaptare la rigorile și cerințele exigente ale participării la întrecerile și Jocurile Olimpice, unde este ideal ca sportivii să ajungă informați cu privire la amenințările dopajului în sport. Întreg anturajul sportivului are un rol foarte important în consolidarea conduitei anti-doping a sportivului, încă de timpuriu.

Desfășurarea a 46 de acțiuni educative a asigurat atingerea obiectivelor propuse în cadrul proiectului pentru 955 de sportivi și 243 de membri ai personalului asistent acestora.

Agenția Națională Anti-Doping menține o atenție sporită asupra amenințărilor la adresa sportului curat și caută constant să le combată eficient. Aportul științific pus la dispoziție de UNESCO, dar și proiectele sprijinite și finanțate de aceasta, sunt combustibilul care fac posibilă lupta împotriva dopajului la nivel mondial.

Fiind o preocupare de nivel internațional, lupta anti-doping presupune cooperare și relații consolidate în toate ramurile pe care le impune activitatea sportivă de elită. De la cercetare la investigații, de la acțiuni educative la controale doping, efortul de a proteja sportivii de toate categoriile este unul amplu și susținut de organizații de o incontestabilă importanță, precum WADA (Agenția Mondială Anti-Doping), UNESCO (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură) - alături de cele 191 de țări semnatare, UEFA și majoritatea organizațiilor sportive internaționale.

Agenția Națională Anti-Doping are în desfășurare programe importante, prin intermediul cărora desfășoară acțiuni educative pentru lumea sportului. Pentru a elimina barierele geografice și pentru a facilita accesul sportivilor la informațiile necesare respectării ideologiei „Sport curat”, Agenția Națională Anti-Doping a pus bazele platformei e-learning edu.anad.ro.

În atingerea scopului de diminuaare a dopajului în sport, Agenția Națională Anti-Doping a crescut considerabil numărul de testări ale juniorilor, cadeților și tineretului. În acest sens, Comitetul Olimpic Sportiv Român s-a alăturat demersurilor Agenția Națională Anti-Doping, declarându-și sprijinul necondiționat în asigurarea unui sport curat în România.

Asociația Romană de Educație Pediatrică în Medicina de Familie a devenit, din anul 2019, partener Agenția Națională Anti-Doping transformând menținerea sănătății populației într-un obiectiv comun, măbind, pe cale de consecință, aria de competență a

personalului medical în domeniul educației pentru sănătate și al combaterii dopajului în sport. În cadrul acestui parteneriat au avut loc acțiuni de educare a medicilor de familie cu privire la lista interzisă și procedura de acordare a Scutirilor pentru Uz Terapeutic.

Din punct de vedere a cercetării socio-umane, Agenția Națională Anti-Doping a fost cooptată ca partener în cadrul a două proiecte ERASMUS + Sport, finanțare pentru o perioadă de trei ani.

Acestea sunt:

- Sport Values in every classroom "I-Value", proiect ce își propune să dezvolte programe de educație anti-doping pentru copiii cu vârste între 6-14 ani, profesorii și părinții acestora. Acest program a reunit specialiști multidisciplinari din Agențiile Naționale ale țărilor România, Serbia, Austria, Belgia, Marea Britanie și Slovenia, cadre didactice din universități de elită și din sistemul preuniversitar.
- Understanding and promoting Whistleblowing ON DOPING irregularities in the EU (Win-Dop) este cel de-al doilea proiect, în cadrul căruia se urmărește utilizarea modelelor comportamentale dezvoltate pentru înțelegerea procesului de luare a unei decizii în legătură cu dopajul.

În afara parteneriatelor de pe zona educativă în domeniul anti-doping, Agenția Națională Anti-Doping are calitatea de partener și pe parte de planificare a testărilor, incluzând schimbul de date și informații, gestionarea rezultatelor și programelor PBS. Printre acestea se numără parteneriatele cu organizațiile UEFA, NADO Germania și NADO Bosnia.

1.9. LEGISLAȚIA INTERNAȚIONALĂ INCIDENTĂ ÎN DOMENIUL ANTI-DOPING

Fenomenele dinamice rezultate din prevenirea, monitorizarea, depistarea, investigarea și dovedirea încălcărilor reglementărilor anti-doping impun un efort neîntrerupt de reconsiderare și actualizare a legislației aplicabile și a politicilor strategice operaționale în domeniul anti-doping.

Acest aspect reprezintă o prioritate esențială - și este reflectat atât în strategia WADA cât și în abordarea aplicată fenomenului de către organisme internaționale de anvergură globală care s-au alăturat în ultimele decenii cu deplina lor valoare de simbol în protejarea efectivă și durabilă a unui sport curat și a sănătății practicanților de sport. Ne referim aici la UNESCO - prin demersurile sale în marja Convenției Internaționale a UNESCO împotriva Dopajului în Sport, și respectiv la Consiliul Europei - prin prisma Convenției Anti-Doping.

Convenția împotriva dopajului a Consiliului Europei adoptată la Strasbourg la 16 noiembrie 1989 - o primă reglementare de drept internațional în domeniul prevenirii și combaterii dopajului în sport, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.385 din 09 octombrie 1998.

“Sportul oferă o contribuție crucială în promovarea valorilor fundamentale ale Consiliului Europei: democrație, drepturile omului, statul de drept”.

Pornește de la premisa că sportul trebuie să joace un rol important în protejarea sănătății, în educația fizică și morală, precum și în promovarea înțelegerii internaționale.

Scopul Convenției este acela de a reduce și chiar a elimina dopajul în sport, statele părți la această Convenție se angajează să respecte și să ia măsurile necesare pentru ca prevederile acestei Convenții să devină efective.

Părțile care aderă la prezenta Convenție se angajează să elaboreze și să aplice,

dacă este cazul, în colaborare cu organizațiile sportive interesate și cu mijloacele de comunicare în masă, programe educative și campanii de informare, evidențiind faptul că dopajul reprezintă un real pericol pentru sănătate și că prejudiciază valorile etice ale sportului.

Deci, în situația cerinței de a armoniza prevederi legislative care operează la nivel internațional dar și național, Convenția formulează indicatori care privesc ansamblul măsurilor ce pot fi adoptate în vederea prevenirii și combaterii dopajului în sport.

Convenția împotriva dopajului adoptată de Consiliul Europei dorește să asigure sportivilor și altor persoane implicate în sport un context legislativ de echitate procedurală în contextul căruia să fie supuși aceluiași mecanism procedural, indiferent de țara pe care o reprezintă.

”Pentru Consiliul Europei, sportul reprezintă un factor de integrare socială, toleranță și înțelegere. Fiind cea mai apreciată activitate socială a zilelor noastre, sportul îndeplinește un rol cu totul specific. Este accesibil tuturor, fără condiționare de vârstă, limbă, religie, cultură sau aptitudini. Sportul oferă posibilitatea de a învăța să concurezi pe baza unor reguli unanim acceptate, de a adopta o conduită bazată pe echitate atât în fața unei victorii cât și în fața unui eșec, și de a dobândi nu numai un trup mai puternic dar și competențe sociale și valori etice. Rolul pozitiv al sportului în educație este de asemenea din ce în ce mai apreciat.”

În considerarea deplinului respect datorat ordinii și prevederilor constituționale ale fiecărui Stat-Parte, sunt vizate următoarele obiective:

- Crearea unui organism național de coordonare și monitorizare a prevenirii și combaterii dopajului în sport
- Reducerea traficului de substanțe dopante și a utilizării substanțelor interzise
- Consolidarea procedurilor de control doping și perfecționarea tehnicilor de detecție
- Sprijin acordat programelor informativ-educative și de conștientizare a

pericolului dopajului

- Garanții pentru eficiența sancțiunilor aplicate celor ce încalcă reglementările anti-doping
- Cooperarea organizațiilor sportive la toate nivelele, inclusiv la nivel internațional
- Colaborarea cu laboratoare anti-doping acreditate WADA
- Schimbul de experiență și bune practici.

Un alt principiu-cheie pe care se sprijină funcționarea modelului propus prin conținutul Convenției se referă la modalitatea operativă prin care se asigură, în mod permanent, un instrument de supraveghere a conformității.

Aceste prerogative au fost alocate Grupului de Monitorizare care reprezintă în fapt o comunitate de experți guvernamentali și oficiali ai organizațiilor anti-doping și ai federațiilor sportive.

Prin intermediul Grupului de Monitorizare, acești experți desfășoară o activitate de monitorizare a politicilor anti-doping implementate de către Semnatarii Convenției împotriva dopajului adoptată de Consiliul Europei.

Un vector esențial al mandatului Grupului de Monitorizare se bazează pe recomandările pe care le formulează.

Pentru elaborarea acestor recomandări adresate Statelor-Părți, Grupul de Monitorizare își argumentează feedback-ul atât prin folosirea unor instrumente specifice de audit de conformitate elaborate în contextul implementării Convenției cât și pe sesiunile de evaluare pe care le întreprinde în Statele care au aderat la Convenția împotriva dopajului a Consiliul Europei. Aceste proceduri sunt completate de obligativitatea asumată de Statele-Părți de a completa anual un chestionar detaliat cu privire politicile și practicile pe care le promovează pentru prevenirea și combaterea dopajului în sport.

România a ratificat Convenția împotriva dopajului adoptată de Consiliul Europei prin Legea nr. 171/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 385 din 9 octombrie 1998.

Convenția Internațională împotriva Dopajului în Sport, adoptată în cadrul Conferinței Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, la Paris 19 octombrie 2005.

Convenția UNESCO este una dintre inspirațiile și referințele majore pentru întreaga mișcare anti-doping din țara noastră, un document politic pe baza căruia guvernele din lumea întreagă își armonizează eforturile de combatere a fenomenului de dopaj.

O putem considera unul dintre cele mai relevante mijloace care reflectă valorile de bază promovate de ANAD: profesionalism, muncă în echipă, respect, experiență, motivație, responsabilitate, exprimate foarte bine în deviza Agenției: “Împreună pentru un sport curat!”

“Convenția are rolul de a sprijini Statele în armonizarea legislațiilor naționale pentru combaterea dopajului în sport. Pe baza Codului Mondial Anti-Doping, Statele se angajează să restricționeze traficul de substanțe dopante; să aplice reguli comune pentru controlul utilizării acestora de către sportivi în timpul competițiilor; să sprijine educația și prevenția.

Printre partenerii UNESCO se numără: Agenția Mondială Anti-Doping, Comitetul Internațional Olimpic, Comitetul Internațional Paralimpic, Consiliul Europei și Interpol. Convenția sprijină Codul asigurând un caracter unitar al politicilor și reglementărilor anti-doping în cadrul guvernelor și organismelor sportive din întreaga lume.”

Prin Convenție se dorește crearea unui mediu sportiv sănătos în care dopingul nu

este o opțiune (nu-și găsește locul), țelul fiind protejarea valorilor pe care toți iubitorii de sport vor să fie respectate.

În sfera prevenirii și combaterii dopajului în sport, toate elementele normative de reglementare internațională sunt reunite în cadrul un sistem intitulat Programul Mondial Anti-Doping.

Cheia de boltă a acestui sistem normativ este reprezentantă de Codul Mondial Anti-Doping , numit în cele ce urmează Codul.

Așa cum se arată în partea introductivă a Codului, ”scopurile Codului Mondial Anti-Doping și ale Programului Mondial Anti-Doping (...) sunt:

- să protejeze dreptul fundamental al sportivilor de a practica un sport curat, fără dopaj și (...) să promoveze sănătatea, corectitudinea și egalitatea pentru sportivii din întreaga lume, și
- să asigure aplicarea unor programe anti-doping eficiente, coordonate și armonizate la nivel internațional și național, pentru depistarea, descurajarea și prevenirea dopajului”.

Textul Codului include și prevederi cu privire la rolul și configurația Programului Mondial Anti-Doping. Astfel, programul mondial anti-doping include toate elementele necesare pentru a asigura armonizarea optimă și aplicarea în cele mai bune condiții a programelor anti-doping la nivel internațional și național.

Principalele elemente sunt:

- Nivelul 1: Codul
- Nivelul 2: Standardele Internaționale
- Nivelul 3: Modele de bună practică și îndrumări

1.9.1. CODUL MONDIALANTI-DOPING

România a fost stat semnatar al Codului Mondial Anti-Doping încă din anul 2003, de la intrarea în vigoare a acestuia.

Dopajul este în mod fundamental contrar spiritului sportului.

Spiritul sportului este înălțarea spiritului uman, a corpului și a minții, și este caracterizat de următoarele valori:

- Etică, fairplay și onestitate
- Sănătate
- Excelență în performanță
- Caracter și educație
- Plăcere și bucurie
- Spirit de echipă
- Devotament și angajare
- Respect față de legi și regulamente
- Respect pentru propria persoană și pentru ceilalți participanți
- Curaj
- Comunitate și solidaritate

Acesta solicită fiecărei organizații anti-doping să elaboreze și să implementeze programe educative pentru sportive, inclusive tineri, dar și pentru personalul asistent al sportivilor.

Standardele Internaționale pentru diferite domenii tehnice și operaționale din cadrul programului anti-doping vor fi elaborate prin consultarea cu organizațiile semnatare și guverne, urmând a fi aprobate de către Agenția Mondială Anti-Doping.

Scopul adoptării Standardelor internaționale este armonizarea activității organizațiilor anti-doping responsabile cu părțile tehnice și operaționale specifice din programele anti-doping. Aderarea la Standardele internaționale este obligatorie pentru respectarea Codului. Standardele internaționale pot fi revizuite periodic de către Comitetul Executiv al WADA după o consultare prealabilă cu organizațiile semnatare și guvernele. Prevederile Standardelor internaționale, cu toate revizuirile lor, vor intra în vigoare la data specificată în documentul-cadru sau în varianta lui revizuită, dacă nu există vreo altă prevedere în Cod.

- Standardul Internațional pentru Testare și Investigații
- Standardul Internațional pentru Educație
- Standardul Internațional Managementul Rezultatelor
- Standardul Internațional pentru respectarea Codului de către semnatari
- Standardul Internațional privind Protecția Confidențialității și a Informațiilor Personale
- Standardul Internațional privind Scutirile pentru Uz Terapeutic
- Standardul Internațional Lista Interzisă

Conform definiției formulate de Agenția Mondială Anti-Doping, Standardul Internațional Lista Interzisă ”identifică substanțele și metodele interzise în competiție și în afara competiției. Substanțele și metodele incluse în Lista Interzisă sunt clasificate pe diferite categorii”.

De la bun început trebuie făcută precizarea că Lista Interzisă nu este un document static; ea a cunoscut o permanentă evoluție în timp din cauza imaginației sportivilor care au recurs permanent la noi și noi substanțe și/sau metode de dopaj, precum și din cauza dezvoltării continue a industriei chimico-farmaceutice.

WADA va publica, cât de des va fi necesar și cel puțin anual, Lista Interzisă sub forma unui Standard Internațional. Conținutul propus pentru Lista Interzisă și toate revizuirile vor fi furnizate în scris, cu promptitudine, tuturor semnatărilor și guvernelor pentru comentarii și consultări. Reglementările fiecărei organizații anti-doping vor specifica faptul că, atunci când nu există alte prevederi în Lista Interzisă sau în forma revizuită, Lista Interzisă și revizuirile intră în vigoare, sub jurisdicția reglementărilor respectivei organizații anti-doping, după trei luni de la publicarea lor de către WADA, fără să fie nevoie de vreo altă acțiune din partea organizației anti-doping.

Lista Interzisă este un Standard Internațional ce identifică substanțele și metodele interzise în competiție și în afara competiției pentru fiecare sport în parte. Lista este împărțită în 4 grupe, și anume:

- I. Substanțe și metode interzise în timpul competiției
- II. Substanțe și metode interzise în timpul și în afara competiției
- III. Substanțe și metode interzise în anumite discipline

Substanțe specifice și nespecifice

„Substanțe specifice” reprezintă o grupă ce conține substanțele care permit WADA să identifice substanțele care „pot constitui obiectul încălcărilor, fără intenție, a reglementărilor anti-doping, deoarece sunt folosite pe scară largă în realizarea medicamentelor și a căror utilizare în scop de dopaj este puțin probabilă”.

Începând cu anul 2004, WADA a lansat un Program de monitorizare prin care sunt verificate substanțe care s-au scos de pe Lista Interzisă, în scopul cunoașterii utilizării lor în scopul măririi performanței.

O substanță sau metodă va putea fi introdusă pe Lista Interzisă dacă WADA constată că respectiva substanță sau metodă se încadrează în cel puțin două dintre următoarele trei criterii:

1. Există dovezi medicale sau din alt domeniu științific, efect farmacologic sau din experiență, că substanța sau metoda are capacitatea de a crește artificial performanța sportivă;
2. Există dovezi medicale sau din alt domeniu științific, efect farmacologic sau din experiență că folosirea substanței sau metodei reprezintă un risc real sau potențial pentru sănătatea sportivului;
3. Concluzia WADA că utilizarea substanței sau metodei afectează spiritul sportiv descris în introducerea la Codul Mondial Anti-Doping.

O substanță sau metodă va fi inclusă, de asemenea, pe Lista Interzisă dacă WADA ajunge la concluzia că există dovezi medicale sau din alt domeniu științific, efect farmacologic sau din experiență că respectiva substanță sau metodă are capacitatea de

a masca utilizarea altor substanțe interzise și/sau metode interzise.

Determinarea de către WADA a substanțelor interzise și metodelor interzise care vor fi incluse pe Lista Interzisă va fi finală și nu va face subiectul contestării de către sportivi sau alte persoane pe baza argumentului că substanța sau metoda respectivă nu a fost un agent de mascare, sau nu a avut capacitatea de a duce la creșterea performanței, sau nu a reprezentat un risc pentru sănătate, sau nu a afectat spiritul sportiv.

Multiplii și foarte diverși sunt factorii care conduc la folosirea substanțelor interzise, la tolerarea lor și la creșterea sau frânarea fenomenului. Pornirea sportivilor de a se dopa și în felul acesta trișând, înșelând, mințind colegii, oficialii, spectatorii, o lume întreagă, are rădăcini puternice și adânci atât în însăși ființa umană lipsită de autocontrol și moralitate, cât și în ambianța socială-culturală și economică (sportivă sau civilă).

Pe primul loc suntem înclinați să plasăm structura de personalitate a sportivului, tendințele și motivele, foarte variate și diverse, atât ca origine, cât și ca învățare comportamentală.

Pe planul al doilea se află caracteristicile sportului actual, profesionalizat, comercializat, interesat de performanță și spectacol, și nu de ființa umană supusă manipulărilor din partea patronilor, sponsorilor, mass-mediei, fanilor etc.

Pe planul al treilea se află societatea în ansamblu, cu caracteristicile ei „moderne”, în care „goana după aur” creează mituri și eroi falși, în care performanțele neobișnuite sunt mediatizate și în care însuși omul a devenit marfă (sportivii au devenit proprietăți ale patronilor de cluburi).

Pe planul următor se află interrelațiile personalității sportivului, mai mult sau mai puțin „accentuată”, cu ambianța sportivă și social-culturală. La tendințele individului sportiv pentru manifestarea nevoii lui de performanță și prestigiu social, se adaugă

presiunea enormă a ambianței, care cere performanță cu orice preț. Și aceasta pentru că înalta performanță înseamnă spectacol sportiv și spectacolul atrage un public numeros în arenă, acolo unde sunt reclame ale diferitelor produse, unde sportivii poartă tricouri cu blazonul sponsorilor, sau în fața televizoarelor unde reclamele produselor apar nu numai în pauze, ci și în timpul evenimentelor întrerupând cursivitatea acestuia.

1.10. LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL ANTI-DOPING

Legislația internă a fost concepută pentru a reflecta armonizarea aprofundată a instrumentelor naționale anti-doping cu toate instrumentele juridice relevante și internaționale aplicabile în prevenirea și combaterea dopajului în sport.

Legea nr. 171/1998 pentru ratificarea Convenției împotriva dopajului în sport, adoptată în cadrul Consiliului Europei, la Strasbourg, la 16 noiembrie 1989.

Legea nr. 367/2006 din 02/10/2006 pentru acceptarea de către România a Convenției internaționale împotriva dopajului în sport, adoptată în cadrul Conferinței Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, la Paris la 19 octombrie 2005

Având în vedere că România și-a asumat, prin actele normative menționate anterior, transpunerea la nivel național a instrumentelor de drept internațional din domeniul prevenirii și combaterii dopajului în sport, prin autoritatea națională de implementare a politicilor anti-doping la nivel național, a elaborat și supus aprobării acte normative în vederea armonizării legislației naționale cu cea internațională în domeniu.

Strategia Națională Anti-Doping pentru perioada 2018-2022 și Planul de acțiune pentru implementarea acesteia

Principiul de bază după care se structurează strategia Agenției Naționale Anti-Doping poate fi rezumat în sintagma:
informare-educare-prevenire-testare-combatere.

În conformitate cu dispozițiile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 227/2006 privind prevenirea și combaterea dopajului în sport, republicată, cu modificările ulterioare, Agenția Națională Anti-Doping întocmește și trimite spre aprobare Guvernului Strategia Națională Anti-Doping.

Strategia Națională Anti-Doping pentru perioada 2018-2022 a fost elaborată în scopul monitorizării mai eficiente a activităților și resurselor pentru următorii 5 ani, începând cu anul 2018, stabilind obiectivele generale și specifice însușite de toate instituțiile și autoritățile implicate în reducerea evoluției fenomenului de dopaj în sport, precum și în vederea prevenirii și diminuării producerii și traficului ilicit de substanțe dopante cu grad mare de risc.

Strategia Națională Anti-Doping 2018-2022 reprezintă îmbinarea procesului transparent de consultare a instituțiilor și autorităților guvernamentale, respectiv: Agenția Națională pentru Sport, Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General al Poliției Române, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Ministerul Public, Direcția de investigare a infracțiunilor de criminalitate organizată și terorism, Ministerul Justiției, Autoritatea Națională a Vămirilor, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației Naționale, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului, Agenția Națională a Medicamentului, Oficiul Național al Registrului Comerțului, Comitetul Olimpic și Sportiv Român și structurile sportive.

Strategia respectă prevederile Codului Mondial Anti-Doping, România ca țară semnatară a Codului s-a angajat în mod automat să respecte o serie de necesități legislative, specifice și operaționale, care sunt incluse în Cod și în Standardele Internaționale și stabilește obiectivele generale și specifice, principalii vectori de acțiune, programele și indicatorii de performanță necesari pentru supravegherea și măsurarea eficienței activității de prevenire și combatere a fenomenului de dopaj în sport, precum și a modalităților de prevenire și combatere a producerii și traficului ilicit de substanțe dopante.

Aprobarea Strategiei de către Guvernul României reprezintă o asigurare a asumării

acesteia ca document de politici publice în domeniu, conferind caracterul formal, precum și lămuririle utile în ceea ce privește fenomenul dopajului.

Elaborarea Strategiei 2018-2022 a avut ca reper, pe de o parte, evaluarea Strategiei Naționale Anti-Doping 2007-2012, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 894/2007, a Strategiei Naționale Anti-Doping 2013-2017 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 221/2013 și, pe de altă parte, actele normative ale cadrului de referință apărute după aprobare acesteia.

1.11. CONCLUZII

Standardul Internațional pentru Educație explică faptul că marea majoritate a sportivilor doresc să concureze și nu au nicio intenție de a folosi substanțe sau metode interzise și au dreptul la un mediu competițional corect. Educația, ca strategie de prevenire urmărește să îi țină departe de dopaj pe sportivi și pe alte persoane și să promoveze comportamente armonizate cu valorile sportului curat.

În elaborarea programului de educație, următoarele aspecte trebuie să fie luate în considerare:

- Educația trebuie să reprezinte o prioritate esențială a programului anti-doping, care urmărește atingerea unui sport curat și echitabil.
- Prima experiență a unui sportiv cu domeniul anti-doping ar trebui să aibă loc prin intermediul educației și nu al controlului doping.
- Educația promovează valorile pozitive sinonime cu sportul.
- Educația este un drept al sportivului și susține dreptul sportivilor la un mediu competițional corect.
- Educația trebuie privită ca o sarcină pe termen lung, nu doar pentru a schimba comportamente adecvate sportului curat, dar și pentru a dezvolta gândirea critică, soluționarea de probleme și capacitatea de luare a deciziilor în mod etic și responsabil.

- Educația presupune participarea active și angajamentul sportivilor și a personalului lor asistent și trebuie să continue pe toată durata carierei sportive.
- Educația, față în față, trebuie livrată de lectori autorizați și instruiți.
- Educația trebuie să fie permanentă și structurată în funcție de fiecare etapă de dezvoltare din cariera sportivului. Subiectele, metodologia, mesajele și livrabilele trebuie adaptate fiecărui nivel.
- Educația trebuie coordonată cu activitatea guvernelor, în special a ministerelor sportului, educației și sănătății.

Trebuie să avem în vedere următoarele pentru a ne asigura că educația este valorizată și prioritizată:

1. Să stabilim o viziune pentru educație, care să se alinieze viziunii și misiunii ANAD.
2. Să ne asigurăm că educația face parte din obiectivele strategice ale ANAD.
3. Să creăm un departament de educație și să desemnăm personal de educație dedicat și competent din punct de vedere profesional.

Trebuie să avem în vedere următoarele întrebări legate de viziunea și misiunea ANAD:

- Care sunt viziunea și misiunea ANAD?
- Există o viziune pentru educație?

Trebuie să luăm în calcul crearea unei viziuni pentru educație care să aibă legătură și să susțină viziunea și misiunea generală a ANAD. Când punem la punct aceasta viziune, trebuie să luăm în considerare ce dorim să realizăm prin programul de educație, la valorile, comportamentele și înțelegerile pe care dorim să le dezvoltăm sportivii și personalul asistent al acestora, precum și la modul în care ne dorim să evolueze programul de educație, de-a lungul timpului. Trebuie să folosim mesaje

pozitive precum “sport curat, echitabil” și să evităm lipsa de mesaje. Pozitivitatea duce la împlinirea scopului final, care este de a dezvolta un mediu sportiv curat, așa cum este prevăzut în Cod.

Următoarele întrebări trebuie urmate pentru a stabili dacă educația face parte din obiectivele strategice ale ANAD:

- ANAD stabilește obiective sau scopuri strategice pentru viitor?
- Educația este reflectată în strategia ANAD?

Trebuie să avem în vedere felul în care educația se încadrează în contextul anti-doping mai larg și valoarea pe care o adaugă tuturor aspectelor ce țin de sportul curat. Pe lângă stopare, depistare și aplicare, educația joacă un rol esențial în prevenire și ar trebui să fie reprezentată ca atare.

Apoi, ANAD trebuie să includă în mod explicit educația în obiectivele strategice ale organizației și, atunci când stabilim obiectivele programului de educație, să ne asigurăm că sunt armonizate cu cele ale ANAD.

Următoarele întrebări trebuie analizate înainte de a crea un departament de educație:

- ANAD are o persoană, echipă, departament sau funcție dedicată educației?
- ANAD are o persoană calificată responsabilă cu educația?
- Există un buget pentru educație?

Trebuie să avem în vedere recrutarea unei persoane care să coordoneze educația (și, dacă este practic, și membrii unei echipe) care să aibă calificări în educație/învățământ și experiență în elaborarea și livrarea programelor de educație.

Apoi, trebuie să întocmim un buget anual. Atunci când stabilim ce sume să alocăm, luăm în considerare că educația este un domeniu în care putem vedea foarte bine rezultatele investiției. Asta înseamnă că, atunci când este implementat corespunzător și cu resursele adecvate, un program de educație are potențialul de a reduce cazurile

de dopaj accidental, prin sporirea cunoștințelor și a înțelegerii, de a reduce cazurile de dopaj intenționat prin modificarea comportamentelor, de a promova reputația pozitivă a organizațiilor, de a reduce scandalurile naționale / sportive și așa mai departe.

Un buget pentru educație ar putea necesita includerea următoarelor categorii de cheltuieli:

- Resurse umane (salariile angajaților).
- Cheltuieli de deplasare și cazare.
- Crearea, tipărirea și distribuirea de materiale educative (dacă materialele sunt disponibile în format digital, economisim cheltuielile cu tipărirea, prin asigurarea accesului digital).
- Cheltuieli de traducere (dacă utilizăm resursele WADA sau ale altor Agenții).
- Diurna pentru educatori și personalul asistent din educație, pentru a susține cheltuielile de deplasare.

Rezumat

Este interesant să luăm în considerare impactul pe care angajamentul ANAD de a dezvolta un program de educație îl poate avea. Alături de promovarea sportului curat și sprijinirea drepturilor sportivilor, investiția ANAD în educație poate duce la reducerea dopajului (atât intenționat, cât și accidental), la reducerea riscului de scandaluri naționale și la creșterea comportamentelor sănătoase în rândul grupurilor țintă.

Pe lângă a face o diferență în viața sportivilor și a personalului lor asistent, programul de educație are, de asemenea, potențialul de a afecta o populație mult mai largă. ANAD poate promova luarea deciziilor etice prin educație bazată pe valori în fiecare etapă de-a lungul traseului sportivului, inclusiv la copii - construind valori puternice pentru viață. Putem dezvolta, de asemenea, gândirea critică și abilitățile de rezolvare a problemelor prin utilizarea sarcinilor de învățare, ale căror beneficii s-ar extinde mult dincolo de lumea sportului.

Așadar, ce trebuie să facă ANAD?

Rezumând capitolele anterioare, trebuie să planificăm, să implementăm, să monitorizăm și să evaluăm un program de educație. Programul de educație trebuie să includă 4 componente: educație bazată pe valori, sensibilizare, furnizarea de informații și educație anti-doping, și trebuie să aibă lectori instruiți și autorizați care să conducă activități educative față în față.

Pentru început, ar trebui să reflectăm asupra rolului educației pentru ANAD și să fim clari asupra viziunii și a rezultatului final pe care dorim să-l vedem din programul de educație. Înainte de redactarea planului de educație următorii pași vor fi luați în considerare:

- Evaluarea situației curente - adică descrierea mediului în care operăm; identificăm toate grupurile țintă potențiale care urmează să fie educate; identificăm resursele umane, financiare și materiale pe care le avem; și descriem activitățile educative curente
- Stabilim un lot pentru educație - acesta trebuie să includă sportivii din lotul înregistrat și cei care se întorc după o sancțiune, ca nivel minim. Stabilim obiective de program specifice, măsurabile și oportune
- Definim obiectivele de învățare pentru fiecare grup țintă, care sunt, de asemenea, specifice, măsurabile și oportune
- Planificăm activitățile de educație adaptate la grupurile țintă și punem la dispoziția publicului a informațiilor despre fiecare subiect, care să ne ajute să ne îndeplinim obiectivele programului și să ajutăm grupurile țintă să realizeze obiectivele de învățare
- Schițăm procedurile de monitorizare și evaluare a activităților educative
- Implementarea planului de educație:
- Monitorizăm în permanență și evaluăm învățarea în timpul activității de educație
- Adaptăm activitățile de educație la vârsta și stadiul de dezvoltare a grupurilor țintă, inclusiv a minorilor și a participanților cu deficiențe sau nevoi specifice din cadrul lotului pentru educație
- Ne concentrăm pe educația bazată pe valori, în special cu copiii și tinerii
- Desemnăm lectori care vor fi responsabili pentru furnizarea de educație față în

față

Pași de luat în calcul după executarea programul de educație:

- Evaluarea programul anual
- Coordonarea eforturilor de educație cu alți semnatori și recunoașterea alte programe de educație pentru a reduce la minimum duplicarea și pentru a maximiza eficacitatea programul ANAD de educație.
- Adaptarea programul de educație, pentru a sprijini dezvoltarea unui program de educație care să răspundă nevoilor participanților

Colaborarea cu cercetători și instituții de cercetare, trebuie sa aibă în vedere următoarele aspecte:

- Am identificat lacune de cunoștințe, probleme privind implicarea sau domenii pe care dorim să le îmbunătățim în programul de educație?
- Dacă da, care sunt obiectivele pentru colaborarea cu cercetătorii? Ce dorim să obținem prin colaborarea cu ei?
- Am identificat cercetătorii sunt specialiști în domeniile pe care le-am stabilit?
- Am căutat cercetări existente care să poată fi aplicate la programul ANAD de educație sau care ne pot ajuta să pregătiți o evaluare a programului de educație?
- În cadrul ANAD, avem abilitățile și experiența necesare pentru a colabora cu cercetători (cineva care să înțeleagă metodele de cercetare, de exemplu)?
- Putem obține un buget pentru cercetare? Este posibil să alocăm finanțare internă sau există surse externe de finanțare pe care le putem accesa?
- Putem colabora cu alte organizații care sunt interesate de obiective de cercetare similare?
- ANAD va deține datele? Pot fi diseminate între organizații și există un acord de confidențialitate în vigoare? Este important să analizăm cum vor fi diseminate datele, de ce aprobări avem nevoie și modul în care datele vor fi păstrate și gestionate și de către cine.

PARTEA II : PROMOVAREA EDUCAȚIEI ANTI-DOPING

2.1. VALORI ALE EDUCAȚIEI ANTI-DOPING

„Lumea noastră are atât de mare nevoie de speranță. Educația bazată pe valori aduce această speranță, prin crearea unei mișcări de transformare care are potențialul de a transforma educația și societatea, astfel încât să putem trăi în pace și armonie unul cu celălalt; asigurând durabilitatea planetei noastre. ” Dr. Neil Hawkes

Educația bazată pe valori este o abordare a predării care funcționează cu valori. Creează un mediu puternic de învățare care îmbunătățește realizările academice și dezvoltă abilitățile sociale și de relaționare ale elevilor care durează de-a lungul vieții lor. Mediul de învățare pozitiv se realizează prin valorile pozitive modelate de personal în întreaga școală. Eliberează rapid profesorii și studenții de stresul relațiilor de confruntare, care eliberează timp substanțial de predare și învățare.

De asemenea, oferă elevilor capacitate socială, dotându-i cu abilități sociale și de relaționare, inteligențe și atitudini pentru a reuși la școală și pe tot parcursul vieții lor.

Luând în considerare o serie de valori, elevii învață despre stiluri de viață sănătoase, dezvoltând relații și respectând diferențele dintre oameni, jucând un rol activ ca cetățeni și dezvoltând încredere și responsabilitate pentru a profita la maximum de talentele și abilitățile lor.

Aspecte etice și morale în sport

În conformitate cu prevederile Codului Mondial Anti-Doping „Programele privind prevenirea dopajului în sport trebuie să se axeze pe valori și să fie destinate sportivilor și personalului asistent al sportivilor...”

Principiul fundamental în ceea ce privește programele de informare și educare pentru

un sport fără dopaj...va fi acela de a păstra spiritul sportiv neatins de fenomenul nociv al dopajului. Promovarea „spiritului sportiv” presupune respectarea următoarelor valori:

- ✓ etică
- ✓ fairplay
- ✓ onestitate-sănătate-excelență în performanță
- ✓ caracter și educație
- ✓ plăcere și bucurie
- ✓ spirit de echipă
- ✓ devotament și angajare
- ✓ respect față de legi și regulamente
- ✓ respect pentru propria persoană și pentru ceilalți participanți
- ✓ curaj
- ✓ comunitate și solidaritate

Etica, fair-play și onestitatea

Pentru ca să te bucuri de roadele succesului, nu este nevoie doar să câștigi. Triumful trebuie să fie măsurat cu mijloace obiective și corecte, cu onestitate, prin prisma jocului ca atare.

Fair-play înseamnă de a nu înșela prin consumul substanțelor sau folosirea metodelor interzise. Cei care se dopează, din start ruinează jocul pentru ceilalți participanți.

Sănătatea

Sportul ajută la menținerea și ameliorarea sănătății, dacă este practicat corect. În

acest sens, trebuie să fie garantată respectarea principiului de inviolabilitate, precum și ocrotirea sănătății colegilor de joacă, adversarilor și propriei sănătăți.

Exelență în performanță

Competiția sportivă presupune obținerea rezultatelor cât mai bune posibile și sporirea continuă a performanțelor, respectând regulile de sport și luând în considerare propriile abilități. Acest lucru este valabil atât pentru îmbunătățirea performanței individuale prin compararea performanței cu cea a adversarului, cât și performanța echipei în ceea ce privește realizarea personală a fiecăruia. Comportamentul violent este incompatibil cu excelența în performanță, la fel ca exercitarea unei presiuni excesive asupra altora cu scopul de a-i impune să obțină rezultate mai bune.

Caracter și educație

Disponibilitatea de a accepta un comportament sau o decizie, cu care nu ești de acord, dezvoltă caracterul și autocontrolul. În cele din urmă, ar putea fi un factor decisiv când este vorba de victorie sau înfrângere.

Plăcere și bucurie

Cât de intensă n-ar fi concurența, trebuie remarcată în fiecare clipă plăcerea de practicare a sportului. Nu trebuie uitat că sportul este un "joc" chiar și în toiul "luptei".

Spirit de echipă

Fiecare din sportivi poate fi puternic individual, însă în echipă puterea crește incomensurabil.

Ce poate fi mai plăcut decât împărtășirea clipelor victoriei împreună cu echipa?

Devotament și angajare

Sportivul respectă cu strictețe regulile sportului curat este angajat în promovarea spiritului sportului în mediul său de comunicare.

Respect față de legi și regulamente

Pentru fiecare sportiv, regulile scrise sunt obligatorii, însă respectarea regulilor nescrise este o necesitate. Nerespectarea acestora poate cauza tragerea la răspundere pentru încălcarea reglementărilor anti-doping.

Respect pentru propria persoană și pentru ceilalți participanți

Se manifestă prin respect necondiționat față de colegi, adversari, arbitri, fani, spectatori. Prin intermediul acelor jucători, care, participând la competiții, manifestă un respect reciproc unul față de altul-un șir de emoții, aflate în stare latentă sunt readuse la viață și transformă competițiile sportive într-o experiență unică pentru ceilalți participanți, care, în mod spontan resimt și sunt fascinați de spiritul sportului adevărat.

Curaj

Curajul de a fi onest și de a respecta principiile morale sunt esențiale.

Practicarea sportului respectând principiile etice sunt indispensabile în aspirația de a deveni un campion.

Comunitate și solidaritate

De o importanță majoră este sprijinul reciproc, împărtășirea sentimentelor, scopurilor și viselor. Acest sprijin contribuie la succesul reciproc atât în teren sportiv, cât și în afara acestuia.

În acest sens, dopajul este în mod fundamental contrar spiritului sportului. De aceea, atât sportivii, cât și personalul asistent al sportivilor trebuie să conștientizeze necesitatea promovării „spiritului sportului” în aspect pozitiv, adică “Nu dopingului”, abordarea negativă, ci spiritul sportului, fair play, abordarea pozitivă și echitabilă. Nu frica de a fi testat pozitiv și, ulterior sancționat (deși și aceste aspecte trebuie să fie cunoscute tuturor) ci dorința promovării spiritului sportului - înălțarea spiritului uman, a corpului și a minții stau la baza esenței Olimpismului.

Este bine cunoscut faptul, că sportul oglindește societatea. În concluzie, în timpuri diferite valoarea și expresia noțiunii de fair-play poate varia de la societate la alta. Cu cât societatea este mai civilizată, cu atât mai înalt este nivelul de conștientizare morală și simțul responsabilității. Cu toate acestea, s-a demonstrat că succesul este considerat mai important și poate fi atins cu orice mijloc. Succesul sportiv aduce avantaje sociale și financiare, care pentru unii reprezintă drept o ispită puternică și irezistibilă.

Sportul este un instrument extraordinar de promovare și păstrare a valorilor morale, pentru a dezvolta caracterul, pentru a modela în mod armonios corpul și mintea. Este foarte important să se apere valorile sportului: respectul pentru sine și ceilalți, solidaritatea și fair-play-ul. Prin sport și valori cum ar fi fair-play-ul, care include respectul, prietenia, spiritul de echipă, concurența loială, sportul fără dopaj, respect pentru regulile scrise și cele nescrise, egalitatea, integritatea, solidaritatea, toleranța, îngrijirea și bucuria, putem contribui la crearea unei societăți pașnice și a unei lumi mai bune.

Este important de precizat că spiritul sportului nu se referă numai la jocuri, la

concurență, la comportament corect al sportivilor față de adversarii săi. Promovarea sportului curat trebuie să se facă de către toți cei implicați - direct sau indirect- în sport: antrenori, sportivi și arbitri, părinți și profesori, medici, spectatori și fani, oficiali, oameni de știință, cadre universitare, reprezentanți ai mass-media, sponsori și, nu în ultimul rând, de către organizațiile sportive - toți cei care în egală măsură sunt responsabili pentru menținerea și respectarea fair-play-ului în sport. Fără respectarea valorilor etice și morale, sportul își pierde ideea inițială.

DOPAJUL ÎN SPORT este rezultatul asocierii factorilor individuali, culturali, sociali și psihologici. Politicile anti-doping se sprijină pe înțelegerea clară a naturii complexe a acestei probleme și pe îmbinarea amplă a strategiilor tuturor organismelor antrenate în mișcarea sportivă care militează pentru eradicarea dopajului în sport, declarat ca o problemă gravă atât pe plan internațional, cât și național, ce dăunează principiilor fundamentale ale sportului.

La nivel global și prin inversiune în legislațiile naționale, prevenirea și combaterea dopajului în sport activează pe baza unui întreg mecanism complex cu scopul armonizării eforturilor conjugate ale actorilor instituționali implicați în acest fenomen.

Dopajul poate afecta sănătatea sportivilor, dăunează integrității sportului și este imoral și neetic.

Folosirea substanțelor dopante sau a metodelor de dopaj pentru a crește performanța este fundamental greșită și este în detrimentul spiritului general al sportului. Deteriorează grav integritatea, imaginea și valoarea sportului, indiferent dacă motivația de a utiliza substanțe dopante este sau nu de a îmbunătăți performanța. Pentru a atinge integritatea și echitatea în sport este fundamental angajamentul față de sportul curat.

WADA a definit următoarele priorități strategice, care abordează problemele cheie și provocările identificate prin consultarea internă și externă a organizațiilor anti-doping:

Conduceți: dați exemplul luând pași îndrăzneți pentru a aborda proactiv problemele emergente cu agilitate și soluții inovatoare în toate aspectele anti-doping.

Creșteți impactul: extindeți acoperirea și impactul programelor anti-doping prin îmbunătățirea consolidării capacităților și a schimbului de cunoștințe între organizațiile antidoping și împuternicirea livrării programelor locale.

Fii centrat pe sportiv: angajează și împuternicește sportivii să contribuie la dezvoltarea politicilor antidoping, să construiască o călătorie antidoping mai ușoară pentru sportivi și să sporească contribuția pe care programele noastre o oferă sportivilor și anturajul acestora, astfel încât aceștia să poată construi sănătos și cariere durabile în sport.

Colaborați și uniți-vă: angajați și colaborați cu toți cei implicați în anti-doping, în special cu mișcarea sportivă și autoritățile publice, pentru a spori sprijinul, unitatea și coerența în eforturile tuturor.

Fiți vizibili: creșteți gradul de conștientizare și formați o narațiune proactivă care va demonstra impactul pozitiv al sportului fără dopaj și rolul WADA.

Efectuați: oferiți o valoare mai mare părților interesate, reducând complexitatea operațională și maximizând impactul și rentabilitatea.

Cum contribuie sportul la dezvoltarea personală?

Dezvoltarea personală este un proces continuu de evaluare a calităților și de setare a obiectivelor, iar rolul sportului este acela de a crea personalitatea completă a sportivului.

În spatele unui sportiv de performanță stau ani întregi de muncă, dar și multe valori și învățăminte deprinse din însuși sportul pe care îl practică.

Practicarea unui sport de performanță înseamnă putere, anduranță, rezistență psihică și caracter.

- Sportul te învață să lupți pentru țelul tău și să nu te lași răpus în momentele de cumpănă. Ambiția înseamnă urmărirea unui țel și dorința de a face tot ceea ce stă în puterea ta pentru a-l atinge. Determinarea și perseverența sunt calități pe care toți marii sportivi le dețin și fără de care nu ar putea depăși eșecurile și înfrângerile.
- Pentru toți sportivii de performanță, eșecul înseamnă motivația de a te autodepăși, de a doborî recorduri personale și de a demonstra că, pe lângă antrenamentul fizic, stă un psihic de neclintit.
- Pentru a putea reuși, sportivul are nevoie de colaborare, de comunicare și coordonare cu întreaga echipă, cu toți cei din staff-ul său.
- În sport, disciplina este o educație pe care o primești din copilărie, iar la un moment dat va deveni un mod de viață.
- Sportul este activitatea care contribuie semnificativ la dezvoltarea abilității de leadership și pregătește sportivul din punct de vedere practic pentru o serie de situații care pot fi ușor transpuse și în viața personală sau cea profesională.

2.2. NEVOIA DEZVOLTĂRII UNEI METODOLOGII PRIVIND EDUCAȚIA ANTI-DOPING ȘI ARMONIZAREA (IMPLEMENTAREA) ACESTEIA ÎN PROGRAMUL ȘCOLAR

Pe fondul creșterii la nivel mondial a utilizării substanțelor dopante în rândul adolescenților, ANAD își propune să vină în întâmpinarea acestui fenomen, depunând eforturi susținute pentru a-l combate (discredita) înainte de a deveni noua rutină a elevului român.

Studiile arată că motivele pentru care adolescenții încep utilizarea substanțelor dopante aproape concomitent cu instalarea pubertății sunt îmbunătățirea performanțelor atletice față de colegi, dar și desăvârșirea aspectului fizic. Deși s-a concluzionat că substanțele dopante nu au un aport semnificativ în raport de efectele pubertății, acestea implică riscuri enorme în ceea ce privește sănătatea, iar, din punct de vedere al conceptului nobil care stă la temelia sportului, compromisul este unul major: adolescentul renunță la principii precum bucuria de a face sport, fair-play, camaraderie, mândria unui rezultat curat, urmărind cu orice preț obținerea unui avantaj competițional.

Este de datoria Agenției Naționale Anti-Doping să depună toate eforturile necesare pentru a crește nivelul de conștientizare a riscurilor asociate consumului de substanțe dopante, în special de la vârste fragede, precum cea pubertală. Venim, așadar, cu propunerea de a demara programe dedicate elevilor, începând cu clasa a V-a și până la absolvirea liceului, care să fie în concordanță cu preocupările obiective ale acestora. Înțelegem tentațiile care iau naștere din nevoia de a răspunde cât mai fidel cerințelor sociale cu privire la aspect, preocupări, domenii de interes și așa mai departe. Acestea reprezintă izvorul rezistenței în fața rezultatului propus de programele educative ale ANAD, asemenea oricărei campanii de conștientizare care sfârșește prin a fi percepută drept o tentativă de a restricționa, de a înlănțui spiritul liber al celor cărora li se adresează. Cu scopul de a diminua reticența consumatorului, programul trebuie să aibă

un mesaj explicit, transmis fără menajamente, care să poate descuraja, dar fără să lezeze.

Steroizii sunt foarte populari printre elevii de liceu, grație cunoscutei lor capacități de a crește în mod artificial masa musculară, viteza și agilitatea. Însă devastatoarele efecte pe termen lung ale acestora sunt, printre altele, probleme în funcționarea sau oprirea totală a rinichilor, boli hepatice și tumori, creștere anormală a inimii, tensiune arterială crescută, toate conducând la un risc crescut de deces ca urmare a unui atac de cord, chiar și în rândul tinerilor.

Hormonul de creștere (hGH), substanță dopantă care a avut ca rezultate creșterea masei musculare, putere, performanță aerobică și capacitatea de respirație musculară la adolescenții care nu erau sportivi de performanță, însă doar pe termen scurt (6 zile). Nu au fost efectuate studii ale efectelor acestei substanțe, pe termen lung, în îmbunătățirea performanțelor sportive. Efectele adverse cuprind hiperglicemia, rezistența la insulină, ginecomastia și tensiunea inter craniană.

Printre substanțele dopante populare se numără și eritropoetina, cunoscută sub numele de „EPO”, care crește eficiența livrării de oxigen către țesutul muscular activ. Utilizarea acesteia a demonstrat creșterea toleranței la efort susținut. Riscurile pe care le implică utilizarea extinsă a eritropoetinei sunt: creșterea viscozității sangvine, care poate degenera în atac de cord, atac cerebral, tromboză venoasă și embolism pulmonar.

Statele Unite ale Americii, care se confruntă cu o creștere continuă a numărului de adolescenți care abuzează de substanțele dopante, abordează problema combaterii fenomenului prin trei metode, la care achiesăm și noi: testarea doping a elevilor, măsuri coercitive și educație didactică. Educația didactică este, din punctul nostru de vedere, cel mai important demers menit să prevină fenomenul dopajului printre elevi și adolescenți. Întrucât din mediul școlar apar și următoarele generații de sportivi de performanță, este obligatoriu ca aceștia să debuteze cu mentalitatea concentrată pe

valorile promovate de conceptul nobil de sport curat, susținute și consolidate de Agenția Mondială Anti-Doping. WADA pune la dispoziția agențiilor naționale programul de educație „ADEL”, un instrument de mare ajutor în dezvoltarea atât a metodologiilor necesare eficientizării inițiativei, cât și a unei programe longevive care să asigure menținerea nivelului de succes pentru o perioadă îndelungată.

Anii de liceu ar trebui să reprezinte apogeul luptei împotriva dopajului, având toate palierele prevenției funcționale: cel educativ, de control și coercitiv. Un studiu apărut în revista Sports Illustrated în anul 1997, la care 198 de sportivi de nivel olimpic au luat parte, a revelat faptul că 98% dintre acești sportivi ar folosi substanțe dopante dacă ar ști că nu vor fi prinși și dacă utilizarea acestor substanțe le-ar aduce câștigul. Un alt studiu a punctat faptul că o programă educativă bazată doar pe evidențierea efectelor negative ale substanțelor dopante, în încercarea de a genera frică în rândul consumatorilor, nu a avut niciun rezultat notabil în descurajarea acestora. Din păcate, nici metoda controalelor inopinate nu au fost concludente, rezultatele acestei metode fiind inconsecvente, motiv pentru care nu este recomandată de către Academia Americană de Pediatrie.

Cu toate acestea, în lumea sportului, lupta anti-doping are o rată de succes în creștere, ceea ce a reușit să descurajeze, într-o anumită măsură cel puțin, consumul de substanțe dopante în rândul tinerilor sportivi, conform statisticilor ANAD.

Normele anti-doping se aseamănă într-o măsură considerabilă cu dogma penală. În urma unui rezultat de laborator pozitiv, se impune gestionarea cu celeritate a cazului, pentru a nu pierde presiunea și susținerea sociale, iar unul dintre scopurile pedepsei și caracterului public al dosarului este descurajarea prin exemplu. Ben Johnson, Jose Canseco, Lance Armstrong și, desigur, întregul lot olimpic al Rusiei au reprezentat exemple răsunătoare în momentul în care au generat scandaluri de dopaj. Printre efectele expunerii lor publice au fost și consolidarea imaginii luptei anti-doping și descurajarea utilizării substanțelor dopante. Cu trecerea timpului, însă, dacă efortul nu este susținut, tendința recurentă a dorinței de a câștiga cu orice preț se acutizează,

iar reușitele sportivilor de a trece nedetecțați devin motive de bravadă și inoculează celor mai tineri ideea că se poate face sport de performanță și sub influența dopajului.

Se impune o cercetare sistematică a „pârghiilor” care ar putea combate tendința competitivă a individului și pornirea sa de a câștiga, indiferent de costuri. Aceasta se poate desfășura prin studierea formularelor de evaluare a acțiunilor educative (formulare de feedback), odată ce forma acestora este unanim acceptată a fi atins capacitatea de a oferi răspunsurile relevante, dar și capacitatea de a extrage răspunsuri sincere din partea auditoriului.

2.2.1. EDUCAȚIA LA SPORTIVII MINORI

Educația ne oferă oportunitatea de a promova valorile și comportamentele etice pozitive, de a proteja sportivii curați și de a păstra spiritul sportului. De asemenea, ne permite și să avem un impact asupra publicului larg, consolidând cunoștințele și nivelul de înțelegere pentru a susține sportul curat.

Pornind de la Standardul Internațional pentru Educație și Îndrumări, putem elabora programe educative pentru sportivii minori care să sprijine sportivii dornici să concureze curat, să-i ajute pe ei și personalul lor asistent să evite dopajul accidental și să asigure faptul că prima întâlnire cu domeniul anti-doping este prin intermediul educației și nu al testării (controlului doping).

Definim educația ca având legătură cu sportul curat. Educația este definită în Cod, SIE și Îndrumări ca fiind:

“Procesul de învățare a însușirii valorilor și dezvoltării comportamentelor care promovează și protejează spiritul sportului, precum și a prevenirii dopajului intenționat și neintenționat.”

În susținerea acestei definiții, termenul ”educație” include următoarele 4 componente:

- a) educația bazată pe valori,
- b) creșterea conștientizării,
- c) furnizarea de informații,
- d) educația anti-doping.

În termeni simpli, educația este o serie de activități care ajută oamenii să învețe.

Standardul Internațional pentru Educație explică faptul că “marea majoritate a sportivilor doresc să concureze și nu au nicio intenție de a folosi substanțe sau metode interzise și au dreptul la un mediu competițional corect. Educația, ca strategie de prevenire așa cum este prezentată în Cod, urmărește să îi țină departe de dopaj pe sportivi și pe alte persoane și să promoveze comportamente armonizate cu valorile sportului curat.”

În elaborarea programelor de educație este important să ținem cont de:

- Educația trebuie să reprezinte o prioritate esențială a programului anti-doping, care urmărește atingerea unui sport curat și echitabil.
- Prima experiență a unui sportiv cu domeniul anti-doping ar trebui să aibă loc prin intermediul educației și nu al controlului doping.
- Educația promovează valorile pozitive sinonime cu sportul (a se vedea Capitolul 9 - Cum să integrăm educația bazată pe valori pentru căile de promovare a valorilor în cadrul programului de educație).
- Educația este un drept al sportivului și susține dreptul sportivilor la un mediu competițional corect.
- Educația trebuie privită ca o sarcină pe termen lung, nu doar pentru a schimba comportamente adecvate sportului curat, dar și pentru a dezvolta gândirea critică, soluționarea de probleme și capacitatea de luare a deciziilor în mod etic și responsabil.

- Educația presupune participarea active și angajamentul sportivilor și a personalului lor asistent și trebuie să continue pe toată durata carierei sportive.
- Educația, față în față, trebuie livrată de educatori autorizați și instruiți
- Educația trebuie să fie permanentă și structurată în funcție de fiecare etapă de dezvoltare din cariera sportivului.
- Educația trebuie coordonată cu activitatea guvernelor, în special a ministerelor sportului, educației și sănătății.

Elementele structurii personalității sportivului și a mediului social pot reprezenta factori de risc pentru comportamentul de dopaj la sportive, în special la cei minori. Factorii de risc cu semnificație importantă sunt cei din sistemul caracteristicilor personalității, în special în domeniul atitudinilor, cunoștințelor și credințelor morale, toate acestea legate de aspectele specifice practicii sportive și anturajului. Îmbunătățirea calitativă a nivelului de educație este absolut necesară în contextul unor schimbări complexe ale vieții de familie, comunității, societății multiculturale și nivelului globalizării. Numeroasele cercetări efectuate au evidențiat, pe de o parte importanța factorilor individuali, de personalitate a sportivilor și, pe de altă parte a ambianței sociale, mai ales antrenorii, în acceptarea sau respingerea practicii folosirii substanțelor interzise. O bună parte a acestor cercetări au stabilit o corelație semnificativă între anumite variabile de personalitate și acceptarea dopingului.

Comportamentul doping al sportivilor este determinant de factori individuali și sociali. Structura de personalitate a sportivului, împreună cu unii indicatori ai ambianței sociale, sunt determinanți majori în comportamentul de risc pentru utilizarea substanțelor interzise.

Știința psihologiei consideră personalitatea drept conceptul cel mai larg și mai complex. Așa se explică mulțimea teoriilor care încearcă să descrie și explice acest concept. Amintim perspectivele psihanalitică, psihodinamică, behaviorist-cognitivă, biologică, umanistă, social-cognitivă, fenomenologică, existențialistă, precum și

temele moderne ale atribuirii, motivației, locului controlului, stresului etc.

Structura de personalitate, este privită din mai multe perspective sau puncte de vedere: al mecanismelor sau proceselor (cunoaștere, afectivitate, cogniție), al tipurilor sau trăsăturilor (temperament, caracter, atitudini), al factorilor abisali (instincte și manifestări impulsionale inconștiente dau involuntare), al comunicării și al învățării etc.

Sub raport practic, este cunoscută formula lui Paul Fraisse care stabilește faptul că răspunsurile (comportamentul individului) la stimulările "situațiilor" depind de structura de personalitate a acestuia.

Personalitatea prezintă diferite niveluri de integrare și particularități de ordin somatic, motric, psihic, fiziologic - la vârste și sexe deosebite. Caracteristicile personalității sunt considerate variabile invocate.

Situațiile constau din stimulările ambianței (iarnă, vară, temperatură, spații închise, deschise, altitudine etc.), din stimulările specifice (genul de activități, efort, durată, exerciții, structură și alte caracteristici ale lor), variațiile ambianței naturale și sociale, precum și tipurile de activități (instruire și antrenament, concurs, refacere etc.) O deosebită însemnătate o au factorii psihosociali (anturajul, colegii, adversarii, antrenorii, managerii, mass-media, fanii etc.) în cercetările cu caracter psihologic și pedagogic se vorbește despre stimuli, unii sub formă de teste (reactivi psihici) sau itemi din chestionare.

Din punctul nostru de vedere, conduita poate să fie considerată sub diferite forme: manifestări psihice diferite în situații de învățare sau examen, manifestări psihosociale în grup, comportament în situații de competiție și de limită, comportament emotiv sau supra-motivat, nivel de dezvoltare fizică, nivel de dezvoltare motrică, reactivitate la efort, conduită tactică, performanță în competiții sau diferite probe și teste etc.

2.2.2. PERSONALITATEA SPORTIVULUI DE PERFORMANȚĂ

Literatura arată că practicarea sportului mărește atitudinile de rivalitate, comportamentul antisocial și nu construiește "caractere" sau trăsături de personalitate valoroase din punct de vedere social. Această imagine sumbră are darul de a ne atrage atenția asupra importanței eforturilor de educare a sportivilor, care, dintr-o supramotivație, susținută de factori ambientali fără valoare culturală, unii dintre ei, trăiesc riscant, pentru victorie "cu orice preț".

Fiecare sportiv este o individualitate, cu caracteristici singulare, dar care are în constituție și trăsături tipice. Unele dintre aceste trăsături pot constitui factori de risc pentru aderarea la consumul de substanțe interzise.

Motivația de performanță este proprie majorității persoanelor. După J.W. Atkinson aceasta exprimă nevoia de realizare a indivizilor. Din rândul acestora se detașează acei indivizi cu puternică motivație de performanță. Unii sportivi au fost caracterizați ca low-achievers, iar alții la high-achievers, ultimii fiind mai ambițioși și dispuși spre decizii de risc. Aceștia vor simți plăcerea activării ridicate, vor accepta lupta cu adversari puternici, vor evita eșecul și, uneori vor dori victoria sau succesul cu orice preț. Aceasta este o caracteristică a sportivilor care doresc, atât conștient cât și inconștient, să câștige, să-și satisfacă ambițiile, orgoliul. Ei pot fi caracterizați cu un scăzut simț moral și nepăsători față de regulile fairplayului.

Pe de altă parte mulți sportivi trăiesc dezamăgirea nerealizării aspirațiilor. Insuccesele repetate conduc la negative expectations, care sunt urmate de failure și în consecință de diffidence; ciclul se repetă.

Dorința de a obține performanțe bune, în timp mai scurt sau cu mai puțin efort, devine trăire anxioasă și generează comportamente de compensare, unele neetice.

Sportul de performanță este solicitant atât fizic cât și mental. Este chiar stresant când nu se folosesc tehnici adecvate de coping. Mulți sportivi dezvoltă sindromul de teamă de insucces și, în caz de eșecuri repetate, sindromul de nonpossumus. (Antonelli,

1974).

Frustrările induse de nerealizarea aspirațiilor și de eșecuri devin factori de decizie pentru recurgerea la acțiuni nepermise.

Decizia de a risca, în situația acestor sportivi, este elaborată, gândită mai mult timp, cu ruminare și neliniște, însoțită uneori chiar de sentimentul vinovăției. Tendințele inconștiente agresivitatea și ostilitatea sunt mai puternice decât rațiunea.

Pe primul plan se află lipsa de informație sau distorsionările cognitive. Acestea din urmă, împreună cu convingeri greșite se exprimă în propoziții de genul "și alții o fac", "nu voi fi eu cel controlat".

Reducerea și, cu timpul, eliminarea practicii doping, vor fi determinate de instruirea și educarea sportivilor, care devin conștienți că răspund direct de ceea ce fac.

De regulă ne referim la mediul social care este unul dintre factorii primi care asigură dezvoltarea individului (alături de ereditate și educație). Preferăm, în cazul comportamentelor de risc de doping să folosim preferențial termenul de grup de apartenență, de anturaj, anturajul fiind totalitatea persoanelor care constituie mediul social particular al cuiva, care înconjoară în mod obișnuit pe cineva.

Ipotetic, un anumit anturaj poate fi considerat factor de risc pentru acceptarea sau folosirea dopingului. Se cunosc foarte bine influențele pozitive sau negative (din punct de vedere etic - atitudinal) pe care le generează grupul de apartenență sau factori sociali și culturali.

Pentru tema noastră considerăm mai potrivită orientarea spre analiza influențelor entourage (social environment), în sport cu conceptul general de environment. v Larousse

Este neîndoios faptul că sportivul are soarta sa în propriile mâini, fiind răspunzător de ceea ce gândește și face. Dar tot așa de sigur este faptul că trăiește într-o ambianță socială și culturală care îl influențează și modelează.

Balanța dintre nature și nurture nu este ușor de menținut, ceea ce determină acțiunile educaționale țintite, înțelese ca ajutor pentru orientarea factorilor cu pondere genetică (agresivitatea, nestăpânirea) și intervenții pentru formarea atitudinilor etice și prosoziale.

Colegii de școală, colegii de sport, prietenii, părinții, școala, antrenorul, la care se adaugă factorii culturali și mass-media vor adăuga, fiecare, note pozitive sau negative în structura atitudinală, în concepția despre viață sau filosofia individului. Există părerea că în activitatea sportivă personalitatea antrenorului marchează profund atitudinile și comportamentul sportivului, mai ales la începutul activității acestuia. Se consideră, în mod justificat că antrenorul este, sau trebuie să fie, în același timp tehnician, educator, animator-motivator. După Pocwrdowski et al. (citați de A. Dodge & B. Robertson (2004), relația antrenor-sportiv are trei componente majore: a. componenta tehnică, b. componenta psihosociologică și c. componenta spirituală. Prin activitatea și autoritatea sa, antrenorul realizează modificări în conduita sportivului în privința loialității și obedienței.

Familia, clasa sau unitatea profesională, grupul de timp liber, echipa sportivă constituie mediul în care sportivul crește, se dezvoltă, învață și se realizează. Se știe că grupul are funcții multiple prin care satisface trebuințele de securitate, de afiliere, de comunicare, de integrare socială și profesională și, pe scurt, de realizare a sportivului.

Așa cum se știe, grupul are și influențe negative asupra membrilor săi, din ele rezultând factorii de risc pentru comportamente blamate.

Efectele negative sunt susținute de stilul necorespunzător al liderilor acestor grupuri. Grupul de prieteni nu are scopuri educative, în schimb atitudinile punctuale și comportamentele nonconformiste sunt stimulate.

Clubul sportiv are o poziție particulară, având drept scop performanța. Acțiunile educaționale sunt pragmatice. Sunt însă multe situații în care clubul devine grup de presiune asupra sportivilor, cerându-li-se insistent rezultate pozitive, victorii.

Presiunea devine astfel factor de risc, amplificat și de faptul că antrenorul și medicul exercită asupra sportivilor aceeași presiune pe care și ei o suportă din partea managerilor. Cercul vicios s-a format! Rezultatul slab pune în pericol statutul sportivilor și antrenorilor, obligați să recurgă și să recomande trișarea, din lipsă de cenzură morală.

Grupurile mari, societatea, în general și spectatorii, care sunt percepuți ca importanți de către sportivi, au așteptări și exigențe la adresa acestora. Dezvoltarea mas-mediei din ultimele decenii exercită o și mai puternică presiune, zilnic și sub forme diferite. Sportul de performanță este spectacol și mijloc de confirmare a valorii sportive, stimuli motivaționali importanți, care-i îndeamnă sportivi, antrenori și manageri să muncească pentru o imagine de excelență. Modelele comportamentale pe care le cultivă această ambianță nu sunt integral corecte.

Vom include între factorii sociali și instituțiile cu rol educativ și de protecție, căror menire este organizarea activității sportive și, în același timp, asigurarea corectitudinii tuturor celor care participă la ea.

Așa cum sportivul aparține simultan mai multor grupuri, tot așa el trăiește, diacronic, mai multe situații.

În general situația este definită ca o combinație a tuturor lucrurilor care se întâmplă și a tuturor condițiilor care există într-un anumit loc.

Situația este aceea care-l determină pe individ să se adapteze. Situația cuprinde în ea caracteristicile ambianței (fizice și sociale) și ale anturajului (factorii sociali semnificativi pentru individ - familia, prietenii, școala, serviciul). Relația cu situația este marcată de structura de personalitate ca vârstă, gen, trăsături temperamentale și caracteriale, filosofia vieții, convingeri, experiență de viață, cogniție structurată praxiologic, toate exprimate în mulțimea atitudinilor, aspirațiilor, motivelor și deprinderilor comportamentale.

Sportul, prin definiție, este activitate agonistă, de luptă, de întrecere.

Sportivul se află în situații caracteristice activității: antrenamente, concursuri, refacere, recreație - de-a lungul carierei, de la copilărie la maturitate, în ambianțe diferite și mereu schimbătoare. Cercetările experimentale plasează două grupuri de subiecți în două ambianțe diferite și le studiază reacțiile. Sportul poate fi considerat un experiment asupra modalităților de depășire a limitelor individului, însă metodologia cercetării este mult mai complexă și ramificată.

Antrenamentele și concursurile sunt solicitante fizic și psihic, dar în același timp și social, prin înstrăinarea individului de familie și societatea "mare". La vârful performanței sportive devin proprietatea unor manageri și, firesc, produs supus vânzării.

Activitatea propriu-zisă constă din situații foarte diferite, caracterizate prin comportamente învățate (rutine, obișnuințe), dar și comportamente de tip adaptativ ad-hoc, pentru că întrecerile au condiții și situații incerte și uneori ostile și amenințătoare pentru echilibrul afectiv și imaginii de sine. Pentru ca să câștige, sportul va recurge la energia de adaptare, descrisă de H. Selye. Incertitudinile situațiilor, între care se află și valoarea superioară a oponentilor este sursă de anxietate și dificultăți în luarea deciziilor. În plus, adversarii sunt percepuți ca amenințare pentru ființa integrală a sportivului.

Tipologia întrecerilor sportive, prin etape succesive pentru accedea în vârful ierarhiei, prin întreceri eliminatorii, prin condiții de valoare (performanțe criteriale) pentru a obține dreptul de participare, distanța mare temporală între competițiile importante, toate împreună sunt solicitante pentru echilibrul întregii personalități a sportivului.

Specificul solicitărilor pregătirii, cerințele selecției și promovării în vârful ierarhiei, dificultatea deciziilor în situații de incertitudine (natură, adversari necunoscuți, fenomene sau situații imprevizibile), toate stau în fața sportivului motivat intrinsec și

extrinsec pentru realizarea de sine, dispus, uneori să facă pasul dincolo de linia comportamentului corect.

Asumarea riscului este o alegere liberă, în cunoștință de cauză și prin aceasta în cunoștință de sine. Uneori decizia este determinată de mecanisme inconștiente de apărare a eu-lui, (negarea realității, compensarea, refularea) care acționează spontan pentru diminuarea tensiunii provocată de teamă, angoasă, neliniște, inclusiv de exigențe instinctelor și trebuințelor. În acest caz sportivul riscă fără să conștientizeze urmările acțiunii, fără a-și face griji în legătura cu consecințele ulterioare.

Componentele educației anti-doping la minori:

Cunoștințe

- a) Principiile și valorile asociate sportului curat;
- b) Drepturile și responsabilitățile sportivilor, ale personalului asistent al sportivilor și ale altor grupuri, conform Codului;
- c) Principiul strictei responsabilități;
- d) Consecințele dopajului, de exemplu, sănătatea fizică și psihică, efectele sociale și economice și sancțiuni;
- e) Încălcările reglementărilor anti-doping;
- f) Substanțele și metodele din Lista Interzisă;
- g) Riscurile utilizării de suplimente alimentare;
- h) Folosirea medicamentelor și scutirile pentru uz terapeutic;
- i) Procedurile de testare, pentru urină, sânge și pașaportul biologic al sportivului;
- j) Cerințele privind lotul de testare înregistrat, inclusiv informațiile de localizare și utilizarea ADAMS;

k) Luarea de poziție pentru a împărtăși îngrijorările legate de dopaj.

Abilități

- Să fie capabili să descrie valorile sportului, așa cum sunt definite de mișcarea olimpică și Agenția Mondială Antidoping și relevanța valorilor și a trăsăturilor morale ale sportului în activitatea sportivă.
- Să poată descrie dezangajarea morală ca mecanism psihologic care explică de ce unii sportivi folosesc practici de dopaj
- Să poată identifica justificări false și să învețe cum să contracareze astfel de raționamente
- Să fie capabili să descrie de ce este nevoie de control doping în sport.
- Să identifice organizațiile care protejează spiritul sportului prin stabilirea unor reguli și regulamente specific.
- Să descrie de ce sunt necesare reguli și reglementări în ceea ce privește consumul de substanțe interzise pentru a garanta că, competițiile sportive respectă spiritul sportului
- Să fie capabili să descrie ce este dopajul și cum sportivii pot găsi informații despre substanțele și metodele interzise
- Să poată urma procedurile de verificare a medicamentelor și substanțele care cresc performanța împotriva regulilor antidoping, pentru a se asigura că utilizarea lor este sigură și în conformitate cu reglementările WADA
- Înțelegeți categoriile majore substanțele care cresc performanța: factori de creștere musculară, suplimente înainte de antrenament; stimulente; inhibitori ai apetitului; arzătoare de grăsimi, medicamente fără prescripție medicală; stimulare hormonale și analgezice și să fie capabil să descrie riscurile pentru

sănătate asociate cu utilizarea lor

- Să fie capabil să facă diferența între produse farmaceutice și suplimente nutritive
- Să poată descrie sursele de presiune și cum pot influența deciziile sportivilor
- Să identifice sursele potențiale de presiune în utilizarea substanțelor care cresc performanța sau a practicilor de dopaj
- Să fie capabili să descrie metodele de a sta împotriva presiunii colegilor și să reziste la presiune în utilizarea substanțelor care cresc performanța sau a practicilor de dopaj
- Să poată genera contraargumente pentru utilizarea substanțelor care cresc performanța sau a practicilor de dopaj
- Să înțeleagă cum se leagă preocupările pentru performanță cu dopajul
- Să fie capabil să identifice și să utilizeze strategii adaptive de reglare a emoțiilor și strategii de coping (efortul de a face față)
- Să se familiarizeze cu conceptul de denunțare
- Să înțeleagă beneficiile și utilitatea raportării dopajului
- Să fie conștienți când și cum să raporteze dopajul

Atitudini, valori

Pentru sportivi minori: să dezvolte valori și comportament sportiv etic la sportivii copii și tineri.

Pentru sportivi minori și talentați: să introducă noțiunile fundamentale privind sportul curat și anti-doping, sportivilor talentați

Pentru sportivii minori și de nivel național: să pregătească sportivii pentru activitatea anti-doping la nivel internațional și să-i ajute să prevină dopajul accidental

Pentru sportivii minori și de nivel internațional: să pregătească sportivii pentru participarea la manifestările sportive majore și să-i ajute să prevină dopajul accidental.

Valorile sportului: Etic, fair play, onestitate, Excelență în performanță, Respect de sine & alții, Distracție & Bucurie, Sănătate, Dedicare & angajament, Curaj, Lucru în echipă, Caracter & educație, Respect pentru reguli și legi, Comunitate & solidaritate.

2.2.3. METODE DE EDUCAȚIE PENTRU ANTRENORI

Pe lângă sportivi și personalul medical, trebuie desfășurate în mod permanent activități adresate antrenorilor deoarece, cel puțin la nivel național, aceștia reprezintă cea mai importantă persoană din viața unui sportiv. Antrenorul este prima persoană către care un sportiv se îndreaptă atunci când are orice fel de problemă, astfel că aceștia ar trebui informați în mod regulat cu privire la noutățile apărute în domeniul anti-doping.

Antrenorii sunt priviți ca având o puternică influență asupra comportamentului și atitudinilor sportivilor. Aceștia joacă un rol crucial în viața sportivilor, ajutându-i să își realizeze obiectivele dar reprezintă și modele chiar mentori pentru aceștia. Astfel, ei sunt cei mai importanți agenți în prevenirea utilizării de substanțe și metode interzise de către sportivi. De aceea este importantă includerea lor în programele de educare și informare, pentru a responsabiliza întregul personal asistent al sportivilor în raport cu problematica dopajului și de a-i sensibiliza, de a-i conștientiza și de a-i motiva în vederea implicării active, obiective și corelate a acestora în lupta împotriva dopajului.

Programele care privesc prevenirea dopajului în sport se axează pe valori conforme cu

spiritul sportiv. Practicat corect, sportul ajută la menținerea și îmbunătățirea stării de sănătate fizică și psihică, poate cea mai importantă dintre valorile ce caracterizează un sportiv de performanță. Prin urmare, se pot organiza întâlniri periodice între specialiștii ANAD și antrenorii cluburilor afiliate federațiilor sportive naționale.

Scopul principal al acestor întâlniri este constituit de:

- Informarea privind drepturile și responsabilitățile sportivilor;
- Campanie de informare privind Lista Interzisă și riscurile dopajului;
- Campanie de informare privind Agenția Națională Anti-Doping, importanța reglementărilor anti-doping, programe și inițiative în această problematică.

Obiectivele urmărite prin organizarea acestor întâlniri:

- Responsabilizarea mediului sportiv în raport cu problematica dopajului;
- Reducerea utilizării substanțelor dopante și a metodelor interzise;
- Crearea unui mediu activ în lupta anti-doping;
- Crearea unui Sistem de informare și comunicare în vederea implementării unor atitudini anti-doping în colaborare cu grupurile țintă

Alte proiecte specifice pentru promovarea valorilor menționate în rândul antrenorilor:

- realizarea unor campanii la nivel zonal cu antrenorii cluburilor sportive, în vederea responsabilizării factorilor de răspundere din sport în raport cu problematica dopajului;
- elaborarea și realizarea de materiale cu caracter informativ: buletinul informativ, ghidul sportivului, pliante și broșuri, poster;
- sensibilizarea și implicarea mass-mediei în lupta împotriva dopajului în sport, precum și crearea oportunităților și stimularea participării reprezentanților acestora la susținerea, prin mijloace specifice, a programelor, proiectelor și

campaniilor anti-doping.

Pentru îmbunătățirea educației pentru un sport curat, antrenorii pot urma în mod obligatoriu cursuri anti-doping integrate în programa școlilor de antrenori care să cuprindă mai multe metode și stiluri de livrare (formal, informal și non-formal), inclusiv oportunități interactive de învățare care să faciliteze nu numai înțelegerea, ci și abilitățile lor în aplicarea a ceea ce au învățat la nivel practic. Mai exact, antrenorii vor dezbate, vor discuta și vor transmite mai departe către sportivii lor „bunele practici” în raport cu realitatea mediului sportiv din care fac parte și cu eventuale scenarii specifice activității lor sportive.

În activitatea de zi cu zi a antrenorilor poate fi destul de dificil ca aceștia să țină pasul cu actualizarea informațiilor referitoare la anti-doping din cauza schimbărilor apărute destul de des. Astfel, recomandarea este ca întâlnirile să aibă loc în mod regulat, să fie succinte și să acopere elementele fundamentale pentru cei care vor să aprofundeze un anumit subiect.

Programele de educație anti-doping pentru antrenori trebuie planificate și implementate cu atenție, precum și monitorizate, evaluate și modificate în timp dacă e cazul cu toate noutățile apărute deoarece este vital să înțelegem principiile și cadrele teoretice pe care acestea sunt bazate.

De câteva decenii, modelele logice au fost folosite ca instrumente în această conceptualizare iar un model logic este o reprezentare schematică sau „Foaia de parcurs” a unui program care descrie populațiile țintă, resursele, activitățile și rezultatele preconizate.

Modelele logice oferă un instrument de planificare și gestionare pentru a ajuta la clarificarea obiectivelor, atingerea scopului, identificarea lacunelor în logică sau în cunoștințe și ajuta la urmărirea progresului. În timp, au fost utilizate modele logice pentru dezvoltarea, implementarea și evaluarea programelor în mai multe domenii, inclusiv sănătate și educație, abia recent acestea au fost indicate ca instrumente potențiale pentru educație anti-doping. Modelele logice sunt de obicei create prin

sintetizarea informațiilor din diverse surse, incluzând legislația relevantă, planuri strategice, recenzii de literatură, toate fiind generate științific.

Folosirea modelelor logice pentru a furniza educația anti-doping pentru antrenori ar putea îmbunătăți organizarea și calitatea programelor și vor fi fundamentate teoretic și justificate sistematic. Mai exact, furnizorii de programe de educație anti-doping pot beneficia de scenarii implicite și de caracteristicile programelor explicite deoarece le permite colectarea de informații ale părților interesate și facilitează dezvoltarea programelor dintr-un modul.

Cercetarea efectuată pentru stabilirea programelor de educație anti-doping pentru antrenori este în creștere lentă, cu toate acestea, experiența trăită în domeniu a lectorilor este esențială și poate transmite publicului beneficiar informația necesară.

Înainte ca resursele finite să fie investite în stabilirea adecvată a educației anti-doping bazată pe opiniile antrenorilor, este necesar să înțelegem modalitatea de furnizare a informațiilor anti-doping dintr-o perspectivă organizațională.

Programele educaționale trebuie adaptate contextelor culturale și sportive locale în care sunt situate. Educația este responsabilitatea tuturor, cooperarea dintre semnatari este încurajată pentru a asigura o utilizare mai eficientă a resurselor, inclusiv evitarea duplicării acolo unde este posibil.

În concluzie, programele de educație ajută antrenorii să ia deciziile corecte la momentul potrivit, atunci când vine vorba de prevenirea precoce a dopajului în sport.

2.2.4. METODE DE EDUCAȚIE ANTI-DOPING PĂRINȚI

Personal asistent al sportivului este reprezentat de orice antrenor, preparator, manager, agent, personal din conducerea echipei, oficial, personal medical ori paramedical, părinte sau orice altă persoană care lucrează, tratează sau acordă asistența sportivului care participă sau se pregătește să participe la competiții sportive.

Având în vedere faptul că majoritatea copiilor sunt incluși în diferite forme de învățământ încă de la vârste fragede (creșă, grădiniță etc.), valoarea celor 7 ani de-acasă nu mai este aceeași, însă normele de conduită se învață din familie. Școala și alte medii educaționale nu pot ulterior decât să confirme și să consolideze normele deja deprinse din familie.

Atunci când vine vorba de domeniul anti-doping, aceștia au un rol fundamental în comportamentul sportivilor și de asemenea în ajutarea acestora să practice un sport curat atât pe moment, cât și pe termen lung în întreaga carieră.

Atingerea succesului în sport reprezintă un drum lung și anevoios presărat cu multe suferințe și coborâșuri. Părinții și reprezentanții legali ai sportivilor pot avea un mare impact de-a lungul acestui drum pentru orice sportiv.

Prin implicarea în cariera sportivă a unui copil, părinții și reprezentanții legali ai acestora văd primii reacția copilului la eșec, reacția atunci când are momente de frustrare pentru că este nemulțumit de un rezultat sau se consideră nedreptățit sau cum face față unor momente de stres extern și dacă ia deciziile potrivite sau nu.

Chiar dacă părinții sau reprezentanții legali poate nu sunt în temă cu acest lucru, sub lumina reglementărilor anti-doping chiar și copiii sunt responsabili de orice substanță se află în organismul său sau ca încercă sau a încercat să folosească, chiar dacă acest lucru a fost făcut fără intenția de a îmbunătăți performanțele sportive.

Părinții și reprezentanții legali trebuie să își conștientizeze rolul în acest proces și faptul că impactul asupra copiilor este unul major. De asemenea, și aceștia au responsabilitatea să protejeze sportul curat.

Cu toții ne-am dori atunci când vizionăm o competiție sportivă să știm că ceea ce vedem este cu adevărat sport, și că performanțele sportivilor nu au fost îmbunătățite artificial. Orice fel de trișare diminuează spiritul sportiv și eforturile sportivilor care nu folosesc substanțe sau metode interzise.

Orice sportiv de nivel înalt experimentează momente de vulnerabilitate atunci când nu se simt în formă maximă. Reacția acestor sportivi în aceste momente are la bază atât educația primită de la părinți cât și educația primită într-un mediu instituționalizat și totodată are un efect semnificativ în cariera lor sportivă.

Ca sportiv, personal asistent al sportivului sau administrator sportiv, fiecare dintre aceștia are responsabilități legate de anti-doping pe care trebuie să le conștientizeze. Mai jos exemplificăm câteva dintre aceste informații:

Informații de bază

- Agenția Națională Anti-Doping este organizația din România responsabilă pentru protejarea sportului curat. Aceasta este semnatară a unui set de reguli impuse la nivel mondial, care sunt protejate la nivel global prin acorduri guvernamentale și ale mișcării sportive.
- În domeniul anti-doping, sportivii sunt responsabili pentru acțiunile lor: incluzând ce mănâncă și ce beau. Acesta este recunoscut ca fiind principiul responsabilității stricte.
- Orice sportiv legitimat poate fi testat oriunde și oricând.
- Mulți sportivi ajung să aibă un caz pozitiv din cauza suplimentelor alimentare contaminate cu substanțe interzise și care nu sunt etichetate corect sau din cauza

faptului că nu știau că și drogurile sociale sunt interzise. De asemenea, și medicamentele prescrise de doctor sau cumpărate din farmacie fără rețetă pot fi interzise, tocmai de aceea medicii și farmaciștii trebuie să fie informați că sunteți sportiv de performanță.

Ce înseamnă asta

- Nerespectarea valorilor sportului curat pot duce la consecințe severe pentru cariera sportivă
- Responsabilitatea este a sportivului să se asigure că mâncarea pe care o consumă și băutura nu conțin substanțe interzise. Dezvoltarea unor obiceiuri sănătoase încă din copilărie va avea impact în întreaga carieră sportivă.
- Trebuie să înțelegeți pe deplin reglementările anti-doping, consecințele nerespectării acestora și valorile unui sport curat.

Ce trebuie să faceți

- Să spuneți personalului medical (doctor, antrenor sau orice alta persoana din personalul asistent al sportivilor care lucrează cu dumneavoastră) că fiind sportiv de performanță, copilul trebuie să respecte reglementările anti-doping în vigoare
- Să verificați orice medicație că nu conține substanțe interzise
- Să puneți întrebări atunci când nu sunteți sigur. Puteți contacta Agenția Națională Anti-Doping oricând aveți nelămuriri
- Să puneți mare accent pe valorile nutritive ale alimentelor

Riscurile folosirii suplimentelor alimentare

Din păcate nu există garanții ca suplimentele alimentare sunt lipsite de

substanțe interzise și din această cauză sportivii trebuie să fie conștienți de riscurile față de care se expun atunci când iau în considerare să folosească un supliment alimentar.

Un principiu important al Codului Mondial Anti-doping este acela al responsabilității stricte, care spune că sportivul este singurul responsabil de ceea ce se află în organismul lui, indiferent dacă a avut intenția sau nu de a trișa. Cunoaștem faptul că marea majoritate a sportivilor practică un sport curat și tocmai de aceea trebuie să știe că își asumă un risc folosind aceste suplimente.

Ce trebuie să știți despre suplimentele alimentare

- Codul Mondial Anti-Doping pune în responsabilitatea sportivilor căutarea informațiilor pe internet înainte de folosirea oricăror suplimente alimentare
- Necunoștința nu este o scuză. În cazul unui rezultat pozitiv, sportivul va trebui să demonstreze cum au ajuns substanțele interzise în corpul lui
- Codul Mondial Anti-doping prevede o reglementare și pentru suplimentele alimentare contaminate, dar va trebui să demonstrați că ați făcut toți pașii necesari pentru a vă asigura că știți la ce riscuri vă expuneți

Ce înseamnă asta pentru sportiv

Nu există nicio garanție referitoare la suplimentele alimentare că nu conțin substanțe interzise, de aceea pot apărea următoarele probleme:

- Produsele pot fi contaminate cu substanțe interzise în timpul procesului de producție
- Produsul nu are toate ingredientele corect etichetate
- Nicio organizație anti-doping nu poate aproba suplimente alimentare. Chiar dacă

un produs este etichetat ca fiind sigur pentru sportivi, acesta tot trebuie luat cu precauție.

Ce trebuie să faceți

- Să stabiliți dacă aveți neapărat nevoie de acel supliment, consultând un medic de specialitate
- Să conștientizați riscurile la care vă supuneți în cazul în care doriți să folosiți un supliment alimentar. Întotdeauna să verificați numărul de serie al unui produs și dacă a fost testat anti-doping
- Să conștientizați consecințele pentru cariera sportivă înainte de folosirea oricărui supliment alimentar

Consecințele dopajului

Știm faptul că unii sportivi, mai ales copiii, pot fi vulnerabili atunci când trebuie să ia o decizie. Vă reamintim faptul că necunoștința nu este o scuză.

În cazul unui rezultat pozitiv excluderea din viața sportivă este doar începutul. Consecințele dopajului atâta pentru sănătate, cât și pe planurile psihologic și mental, dar și consecințe financiare și sociale care pot fi pe termen lung și dăunătoare.

Ce trebuie să știți

Reglementările anti-doping de bază referitoare la prezența sau folosirea unei substanțe interzise sunt următoarele:

- Dacă intenționezi să trișezi, indiferent de substanță perioada de sancționare este de 4 ani
- Altfel, este de 2 ani - atunci când poți demonstra că fapta a fost comisă fără

intenție sau din neglijență, caz în care perioada de sancționare poate fi redusă cu cel mult 1 an

- Dacă încălcarea implică o substanță specifică sau un produs contaminat, și poți demonstra că fapta a fost săvârșită fără intenție, perioada de sancționare poate varia de la 2 ani la o simplă mustrare (în funcție de gradul de vinovăție)

De asemenea, trebuie să luați în considerare că în cazul încălcărilor repetate sau în cazul în care se demonstrează prezența mai multor substanțe, sancțiunea poate fi mai mare de 4 ani, iar pentru anumite încălcări sancțiunea poate fi pe viață.

Ce înseamnă asta

Nu doar simpla detecție a unei substanțe interzise poate duce la o încălcare a reglementărilor anti-doping. Există 11 încălcări care pot duce la o secțiune, acestea nefiind aplicabile doar sportivilor, ci și antrenorilor sau personalului asistent al sportivilor, incluzând părinții.

Dacă un sportiv bănuiește că i s-au dat substanțe interzise fără voia lui, acesta trebuie să demonstreze acest lucru, ceea ce nu este întotdeauna ușor.

De asemenea, perioada de sancționare a sportivului poate fi redusă dacă acesta recunoaște prompt încălcarea, sau pune la dispoziția unei organizații anti-doping informații care duc la descoperirea unui alt caz de încălcare a reglementărilor anti-doping.

Ce este important să faceți

- Să fiți întotdeauna informat cu ultimele noutăți legate de reglementările anti-doping și să știți întotdeauna ce suplimente ați consumat
- Să solicitați ajutor de fiecare dată când un copil se simte presat sau nu poate să facă

față la antrenamente sau competiții

- Să vă reamintiți că majoritatea sportivilor practică un sport curat

Încălări ale reglementărilor anti-doping

1. Prezența unei substanțe interzise sau a metaboliților acesteia, ori a markerelor ei, în proba sportivului
2. Utilizarea sau tentativa unui sportiv de a utiliza o substanță interzisă sau o metodă interzisă
3. Sustragerea de la recoltarea de probe, refuzul sau neprezentarea unui sportiv pentru recoltarea de probe
4. Încălcarea de către sportiv a obligațiilor privind localizarea
5. Falsificarea sau tentativa de a falsifica orice parte a controlului doping de către sportiv sau o altă persoană
6. Posesia de substanțe sau metode interzise, de către sportiv sau o altă persoană
7. Traficul sau tentativa de traficare a oricărei substanțe sau metode interzise, de către sportiv sau o altă persoană
8. Administrarea sau tentativa de administrare
9. Complicitatea sau tentativa de complicitate din partea sportivului sau a unei alte persoane
10. Asocierea interzisă din partea sportivului sau a unei alte persoane
11. Acțiunile unui sportiv sau ale altei persoane de descurajare sau de represalii împotriva raportării către autorități

2.2.5. METODE DE EDUCAȚIE PENTRU PERSONALUL MEDICAL

Pentru a face față provocărilor științifice și metodelor de dopaj în sport aflate în continua evoluție Organizațiile Anti-Doping trebuie să implementeze un plan de educare și formare a tuturor celor implicați în sport, în principal medicii sportivi.

În istoria dopajului, medicii sunt adesea considerați principalii responsabili de către sportivi, în primul rând fiind implicați în dopaj asistat medical și în al doilea rând pentru că aceștia le furnizează sportivilor în mod deliberat substanțe dopante, fie din neglijență, fie din necunoaștere sau lipsa informațiilor.

Rolul medicilor sportivi este să se asigure că sportivii lor se angajează într-o competiție corectă, atât pentru gloria lor personală cât și pentru gloria sportului, însă pentru atingerea acestor obiective este necesară implementarea unui plan de formare a acestora și de a adăuga bazei lor de cunoștințe informațiile necesare sportivilor.

Este demonstrat că medicii de familie nu dețin suficiente cunoștințe în ceea ce privește substanțele dopante și efectele lor adverse. Dacă luăm în considerare și faptul că medicii de familie sunt cea mai comună sursă de informare (60%) pentru sportivi acest fapt devine îngrijorător.

Prin urmare considerăm că este esențial ca nu numai sportivii, cât și medicul lor să înțeleagă că și ei pot comite infracțiuni de dopaj, și din această cauză este important să fie evaluate cunoștințele medicilor cu privire la problemele de dopaj.

Pentru a putea combate acest fenomen este important să cunoști nivelul la care acești medici se află prin evaluări anuale a acestora.

Organizațiile anti-doping au un rol important atât în răspândirea informațiilor necesare, cât și în formarea medicilor sportivi, și nu numai, astfel încât să poată lupta cu acest fenomen în care sunt implicați împreună cu sportivii.

După evaluarea cunoștințelor este necesară îndrumarea medicilor sportivi (sau a

medicilor în general) către locurile de unde pot culege informațiile necesare aprofundării domeniului sportiv astfel încât să fie cat mai bine pregătiți.

Agenția Mondială Anti Doping pune la dispoziție cursuri de formare și educare a tuturor celor implicați în sport prin platforma ADEL, concentrându-se pe cunoștințele specifice necesare profesioniștilor în domeniul medical, precum medicii echipelor care participă la evenimente sportive major, incluzând îndrumări despre cum să gestioneze și să administreze medicamentelor în timpul acestor evenimente.

Obligația Organizațiilor Anti Doping este de a informa anual despre modificările listei interzise, aceasta actualizându-se anual, luna octombrie fiind luna în care se publică modificările ce vor intra în vigoare din ianuarie anul următor.

Pe lângă cursuri și lista interzisă este necesar ca medicii să dispună de materiale explicite de informare cu privire la metodele interzise de administrare a tratamentelor. Un astfel de ghid este realizat în România împreună cu universitățile care au specializare medicală astfel încât să fie pe înțelesul tuturor ce și cum este permis.

Un program de informare în școli, licee și unități de învățământ superior cu privire la riscurile dopajului în sport este necesar pentru a îi face atât pe viitorii medici, cât și pe sportivi să conștientizeze și să aprofundeze acest domeniu și poate chiar să le deschidă calea unora către o cariera la care nu s-au gândit.

Organizarea de cursuri pentru aprofundarea legislației anti doping pentru medici reprezintă un mijloc important prin care aceștia să conștientizeze că și se pot afla în culpă dacă se demonstrează că au administrat sportivilor substanțe interzise, putând astfel să rămână fără un loc de muncă. Tot în cadrul acestor cursuri medicii pot fi informați cu privire la Scutirile de Uz Terapeutic, ce reprezintă acestea, în ce cazuri și cum se acordă în funcție de necesitatea fiecărui sportiv în parte.

Un alt factor important în combaterea dopajului în sport poate fi constituit de comunicarea strânsă dintre medicii sportivi și OAD-urile din țara în care aceștia

activează, aceasta realizându-se prin punerea la dispoziția medicilor a mai multor căi de comunicare cu specialiști în anti doping.

Așadar medicii trebuie să fie conștienți că și ei poartă aceeași vină ca sportivii în cazul în care sunt depistați pozitiv și este oportun să fie informați cu privire la legalitatea administrării medicațiilor către sportivi, și că este spre binele tuturor să fie informați astfel încât să îi ghideze pe sportivi pe o cale curată spre performanță și spre o viață sănătoasă.

2.2.6. METODE DE EDUCAȚIE PENTRU SPORTIVII POZITIVI

Educație este susținerea conservării spiritului sportului și de a ajuta la menținerea unui mediu sportiv curat. Este recunoscut faptul că marea majoritate a sportivilor își doresc să concureze curat și nu au nicio intenție de a folosi substanțe sau metode interzise și au dreptul la un mediu concurențial echitabil.

Educația, ca strategie de prevenire promovează comportamente care respectă valorile sportului curat și caută să împiedice sportivii și alte persoane să recurgă la dopaj. Un principiu cheie, care stă la baza educației sportivilor este acela că prima experiență a sportivului cu domeniul anti-doping ar trebui să fie prin intermediul educației și nu al controlului doping.

Educarea sportivilor care se întorc de la o sancțiune

Pentru sportivii care se întorc după o încălcare a reglementărilor anti-doping, se ia în calcul modul în care poate fi abordat și luat legătura cu sportivul și ce ar trebui să învețe.

a) Intrarea în contact cu sportivii care revin în activitatea sportivă în urma unei încălcări ale reglementărilor anti-doping

Agenția își coordonează acțiunile educative pentru a se asigura că sportivii care se întorc de la o sancțiune sunt educați. De asemenea, se urmărește o comunicare bună între Agenție și federațiile internaționale (acolo unde este relevant) pentru a ne asigura că eforturile de a ajunge și de a educa acești sportivi nu sunt duplicate.

De exemplu: se ia în considerare o situație în care un sportiv dintr-un sport de echipă se alătură unui nou club sau schimbă echipa sau țara după o perioadă de neeligibilitate. În această situație, Agenția sau Federația Națională anterioară și/sau cea nouă ar trebui să comunice între ele, precum și cu Federația Internațională, pentru a se asigura că sportivul nu este doar educat, ci este sprijinit pe deplin în timp ce trece înapoi la sport.

Uneori, alte activități anti-doping încep în cele 6 luni care duc până la sfârșitul perioadei de neeligibilitate a sportivului. Aceasta poate fi cerința de a furniza informații despre locație, astfel încât testele să poată începe înainte de întoarcerea unui sportiv la sport. Dacă o astfel de activitate este planificată pentru sportiv sau este planificată o altă activitate bazată pe testare, atunci trebuie depuse toate eforturile pentru a educa sportivul mai întâi, mai ales pentru instruirea pentru completarea informațiilor de localizare în programul ADAMS.

Astfel, pe cât este posibil, să fie abordată o politică internă prin care orice sportiv care revine la sport după o perioadă de neeligibilitate este educat înainte de orice activitate de testare. Acest tip de acord intern aderă la unul dintre principiile fundamentale ale educării sportivilor astfel ca prima experiență a unui sportiv cu anti-dopingul este mai degrabă prin educație decât prin testare. Acest lucru ar trebui să se aplice și atunci când sportivii, care au fost departe de sport pentru o perioadă, revin la sport și, prin urmare, la sistemul anti-doping. Ar trebui depuse eforturi pentru educarea sportivilor, astfel încât cunoștințele lor anti-doping să fie actualizate și pentru a preveni orice alte încălcări ale reglementărilor anti-doping.

b) Ce ar trebui să învețe sportivii care revin în activitatea sportivă în urma unei încălcări ale reglementărilor anti-doping

Pasul 1: să știm de ce au fost sancționați sportivii în primul rând. Au lipsit informații sau a fost o lipsă de înțelegere care au dus la o încălcare a reglementărilor anti-doping în mod involuntar? Au fost influențați negativ de mediul lor, cultura sau cei care i-au înconjurat? Astfel, trebuie luată în considerare discuția cu sportivul și antrenorul, părintele sau personalul asistent al sportivului. Acest lucru va ajuta în înțelegerea perspectivă și, eventual, raționamentul lor pentru dopaj (inadecvat sau deliberat) - motivația sau motivele pentru care ar trebui să aibă încredere în deciziile dvs. cu privire la ce să includă în activitatea lor de reintegrare în sport.

De exemplu, dacă sportivul a primit o sancțiune pentru utilizarea unui supliment care conținea o substanță interzisă, atunci ar fi utilă creșterea conținutului cu privire la riscurile asociate cu utilizarea suplimentului și modul de atenuare a acestora.

Sportivii care au încălcat în mod deliberat regulile ar putea avea o serie de motive și motivații pentru a face acest lucru. Acestea pot fi dificile de înțeles, însă încercarea de a înțelege, mai degrabă decât stigmatizarea, poate ajuta să efectuăm o educație mai relevantă.

Dacă sportivul a luat în mod deliberat steroizi pentru a-și îmbunătăți performanța, deoarece știa sau credea că și alții din jur fac acest lucru, atunci folosirea conținutului educațional bazat pe valori și discutarea lor despre consecințele mai largi poate fi benefică. Situațiile mai provocatoare, cum ar fi un sportiv care ia substanțe interzise pentru a obține performanțe mai bune, ajutându-și să scoată familia din sărăcie necesită o înțelegere culturală profundă și, eventual, o anumită empatie.

Pasul 2: Adaptarea conținutului și sarcinile de învățare pentru a susține sportivul și nevoile acestuia și să fie luat în considerare modul în care se poate include o componentă de educație bazată pe valori și în activitățile lor de educație - acest lucru este încă important. Aflarea printr-o conversație cu sportivul a ceea ce știi sau cred că știi despre anti-doping este un bun moment pentru a începe să înțelegem orice concepții greșite sau dezinformări pe care le pot avea.

În educarea sportivilor care se întorc în activitatea sportivă după o încălcare a reglementărilor anti-doping, trebuie să ținem cont de următoarele:

- Ce s-a schimbat de când sportivul a participat ultima dată la o competiție? Să ne gândim la modificările aduse Listei interzise, la noile încălcări ale reglementărilor anti-doping, la progresele în tehnicile de testare, la modificările sancțiunilor aplicate și la orice alte modificări care sunt importante pentru ei să fie conștienți.
- O prezentare generală a sistemului anti-doping și a rolului Agenției, iar în acest sens să fie promovat pe canalele sociale un mesaj pozitiv, de exemplu „protejarea sportului curat”
- De asemenea, ar trebui să fie luat în considerare includerea antrenorului lor, a părinților sau a altui personal asistent al acestora semnificativ în activitatea de educație. Asigurarea faptului că atât cei din jurul sportivilor, cât și aceștia, sunt educați pentru a evita o altă încălcare a reglementărilor anti-doping în viitor.
- Poate fi, de asemenea, benefic să fie îndrumați și încurajați să folosească de pe pagina Agenției butonul de speak-up. Un program de denunțare în cazul în care există suspiciuni legate de dopaj și pot fi raportate anonim.

Pasul 3: să fie luată în considerare tranziția sportivului înapoi la sport și ce sprijin emoțional sau psihologic ar putea avea nevoie.

Anti-dopingul nu este separat de sport, există din cauza sportului. Multe dintre vulnerabilitățile cu care se confruntă sportivii de-a lungul carierei sportive pot crește probabilitatea ca aceștia să ia în considerare dopajul. Știind care sunt aceste vulnerabilități, trebuie abordate subiecte despre acestea în acțiunile de educație, chiar dacă acestea nu au legătură cu anti-dopingul și să se susțină o abordare bazată pe prevenire.

Deoarece talentul este adesea recunoscut la o vârstă fragedă, sportivii pot începe să identifice că sunt diferiți de ceilalți și să înceapă să își pună așteptări mari despre ei înșiși. Așteptările și presiunea altor sportivi, părinți, antrenori și societate pot exista și

pot fi la fel de mari. Astfel, se poate lua în considerare modul în care programul de educație ar putea susține carierele lor în această atmosferă de înaltă presiune. Astfel, se ia în calcul ca în programul de educație să fie vizați, în afară de sportivi, pentru a ajuta acele grupuri (de exemplu, părinți, antrenori, medici) să fie o influență pozitivă.

Trecerea la viața obișnuită, mai ales după ce sportivul s-a retras din competiție, poate fi dificilă și chiar traumatică. Din acest motiv, educația pentru sportivi ar trebui să includă elemente care vorbesc despre cariere post-sportive și ar trebui să încurajeze implicarea continuă în programele de educație ca lideri și, eventual, educatori.

PARTEA III : METODOLOGII PRIVIND COMBATAREA DOPAJULUI ÎN SPORT

- MASURI DE CONSTIENTIZARE ȘI PREVENIRE A DOPAJULUI ÎN SPORT

Dezvoltarea unui program privind educația anti-doping

1. Evaluarea situației curente
 - a. Descrierea contextului
 - b. Identificarea grupurilor țintă
 - c. Identificarea resurselor
 - d. Descrierea activităților curente privind educația anti-doping
2. Stabilirea unei baze pentru educație
 - a. Educația în cursul activității sportive
 - b. Grupuri țintă prioritare
3. Dezvoltarea unui program pentru educația anti-doping (Setarea obiectivelor și a activităților)
 - a. Identificarea necesităților
 - b. Scopul programului
 - c. Obiectivele programului
 - d. Tematica programului
 - e. Obiectivele de învățare
 - f. Planificarea activităților
 - g. Monitorizarea și evaluarea programului

DESCRIEREA CONTEXTULUI

Pentru a putea dezvolta și implementa un program pentru educație anti-doping primul pas necesar a se realiza constă în evaluarea situației curente privind nivelul, necesitățile, oportunitățile, grupurile țintă etc.

Astfel punctele recomandate a fi atinse sunt:

1. Identificați contextul sportiv din punct de vedere educațional
2. Identificați grupul/grupurile țintă către care se va adresa programul educațional
3. Identificați resursele disponibile
4. Descrieți activitățile educaționale anti-doping curente

Plecând de la descrierea contexturi național privind educația anti-doping în România, analizând mediul organizațional, social, economic și politic, următoarele întrebări ar trebui să ajute la identificarea unor aspecte privind identificarea grupurilor țintă precum și a problematicilor care trebuie adresate.

- Ce programe pentru educație anti-doping există la nivel național?
- Care este tendința privind fenomenul dopajului în sport la nivel național? Există o disciplină sportivă sau mai multe în care incidența cazurilor de dopaj este mai mare?
- Care este arealul geografic care face obiectul

IDENTIFICAREA GRUPULUI ȚINTĂ

Identificați etapele cheie în parcursul sportivilor care vor face obiectul programului pentru educație anti-doping. În cadrul fiecărei etape definiți personalul implicat în activitatea sportivă alături de sportiv.

Pentru a putea identifica mai ușor grupul/grupurile țintă, următoarele întrebări ar putea veni în sprijinul dumneavoastră:

- Care grupuri țintă beneficiază de programe pentru educație anti-doping?
- Excluzând grupurile țintă recomandate pentru a beneficia de programe pentru educație anti-doping, există și alte persoane implicate în activitatea sportivă care necesită parcurgerea unei program pentru educație?
- Care organizații pot să ajute la implementarea unui program pentru educație anti-doping având drept grup țintă părinți, antrenorii și personalul medical?

IDENTIFICAȚI RESURSELE DISPONIBILE

Pentru dezvoltarea și implementarea unui program pentru educație anti-doping veți avea nevoie de o serie de resurse. Unele activități pe care le veți propune în cadrul unui program vor necesita poate resurse specifice. Identificarea din timp a resurselor disponibile pentru a putea fi utilizate în dezvoltarea și implementarea unui program reprezintă o etapă importantă din dezvoltarea programului.

Resursele pot fi așezate pe trei direcții:

- Resurse umane
- Resurse financiare
- Resurse materiale

În identificarea acestora, următoarele întrebări ar putea să vă ajute:

Resurse umane

- Există voluntari la nivelul Federațiilor Sportive Naționale, a Comitetului Olimpic și Sportiv Român, a unor ONG-uri cu activități în zona educației în sport și viață sportivă?
- Există persoane/traineri cu experiență privind tipul de program pe care doriți să-l dezvoltați? Sunt aceștia disponibili pentru a colabora cu cadrul unui posibil proiect pentru educație anti-doping? Nivelul de expertiză a acestora corespunde cu cerințele formulate în cadrul programului?
- Există organizații interesate sau cu atribuții privind promovarea unui “sport curat” disponibile sau interesate să colaboreze în cadrul unui program pentru educație anti-doping?
- Care este relația organizației dumneavoastră cu posibili parteneri privind colaborarea la nivelul resurselor umane în vederea implementării unui program de educație anti-doping?

Resurse financiare

- Aveți un buget estimat disponibil pentru dezvoltarea și implementarea unui program pentru educație anti-doping?
- Există programe de finanțare la nivel național sau internațional care adresează promovarea unui sport curat, a educației la nivelul sportivilor și a personalului implicat în activitățile sportive?

Resurse materiale

- Care sunt resursele disponibile pentru realizarea activităților de învățare/dezvoltare a sportivilor și personalului implicat în activitatea sportivă? (platforme pentru e-Learning, postere, aplicații pentru telefoane mobile etc)
- Care sunt resursele disponibile privind posibile locații, săli de curs, Săli pentru conferințe, zone de antrenament, echipamente IT, videoproiectoare, mijloace de transport, etc)

Identificarea din timp a resurselor disponibile și/sau posibile a fi utilizate în cadrul unui program facilitează dezvoltarea acestuia.

Descrieți activitățile educaționale anti-doping curente

Identificarea programelor pentru educație anti-doping existente, care urmează să fie implementate, în curs de implementare sau finalizate oferă o bună imagine a contextului în care se dorește dezvoltarea unui program.

Următoarele întrebări ar putea veni în ajutorul dumneavoastră:

- Care grupuri de sportivi și personal implicat în activitatea sportivă beneficiază de programe pentru educație anti-doping?
- Care sunt temele adresate în cadrul programelor pentru educație anti-doping?
- Ce date statistice dețineți privind educația anti-doping?
- Datele existente identifică teme pentru educație, identifică grupuri țintă privind sportivii și personalul implicat în activitatea sportivă?
- Care sunt obiectivele programelor pentru educație anti-doping curente?

STABILIREA UNEI BAZE PENTRU EDUCAȚIE

Identificarea sportivilor și persoanelor implicate în activitatea sportivă

Anterior, s-a realizat o identificare a grupurilor țintă în funcție de sistemul sportiv existent la nivel național în România. Pentru a putea adresa specific atât sportivii cât și personalul implicat în activitatea sportivă prin intermediul unui program pentru educație anti-doping, următoarele direcții de analiză pot veni în ajutorul dumneavoastră.

1. Educația pe parcursul activității sportive
2. Care este minimul recomandat/cerut de către organizațiile naționale și internaționale?
3. Cine reprezintă o prioritate?
4. Care categorii de persoane implicate în activitatea sportivă nu pot beneficia de participarea la un program pentru educație anti-doping?
5. Cum considerați ca puteți dezvolta pe viitor în program pentru educație anti-doping care a adreseze o categorie mai largă de persoane implicate în activitatea sportiva?

Educația pe parcursul activității sportive

Acest model de educație anti-doping reprezintă cea mai bună abordare privind formarea la nivelul sportivilor cât și a persoanelor implicate în activitatea sportivă a unor abilități pentru practicarea unui sport curat, de formarea și dezvoltare a unor

valori etice.

Aceasta permite realizarea unei construcții educaționale solide, prin abordarea atât a tematicilor cât și a metodelor potrivite pentru categoria de vârstă a sportivilor.

Cine reprezintă o prioritate?

a. Sportivii

Deoarece termenul de sportiv este unul generic, aici fiind incluși atât practicanții de activități fizice, activitatea sportivă realizată de către copii în forma organizată în cadrul unităților de învățământ, cât și sportivii de performanță.

Privind evoluția unei sportiv, vom identifica mai multe etape care realizează o zonare a activității sale în funcție de categoria de vârstă și de nivelul de performanță sportivă.

Plecând de la aceste două direcții, categoria de vârstă și nivelul de performanță sportivă, se realizează identificarea sportivilor care reprezintă o prioritate în a beneficia de programe pentru educație anti-doping.

b. Personalul implicat în activitatea sportivă

c. Extinderea programelor pentru educație anti-doping

DEZVOLTAREA UNUI PROGRAM PENTRU EDUCAȚIE ANTI-DOPING (SETAREA OBIECTIVELOR ȘI A ACTIVITĂȚILOR)

OBIECTIVE GENERALE

- pregătirea sportivilor de performanță pentru realizarea antrenamentelor și participarea în competiții
- dezvoltarea comportamentului responsabil, etic și proactiv pentru un sport curat

OBIECTIVE SPECIFICE

- realizarea unui număr de 10 serii de câte 4 ateliere de lucru având ca tematică principiile și valorile asociate unui sport curat, principiul răspunderii stricte, consecințele dopajului, substanțele și metodele interzise, utilizarea medicamentelor și susținătoarelor de efort în sportul de performanță, procedurile de testare
- participarea unui număr de 200 de sportivi la atelierele privind sportul curat
- realizarea a 2 campanii media anuale privind “sportul curat” adresate sportivilor de performanță

PARTENERI

- Agenția Națională pentru Sport
- Comitetul Olimpic și Sportiv Român
- Federații Sportive Naționale

GRUPUL ȚINTĂ

- sportivi de performanță, incluzând toate categoriile de vârstă (posibil pe categorii de vârstă sau nivel de performanță sportivă)

TEMATICI GENERALE

- Principii și valori asociate sportului curat, drepturile și responsabilitățile sportivilor
- Principiul răspunderii stricte
- Consecințele dopajului, de exemplu, sănătatea fizică și mintală, efectele sociale și economice și sancțiunile
- Substanțe și metode de pe Listă

- Riscuri ale utilizării suplimentelor
- Utilizarea medicamentelor în sportul de performanță
- Proceduri de testare, inclusiv urină, sânge și pașaportul biologic al sportivului (ABP)
- Cerințe ale RTP, inclusiv locația și utilizarea ADAMS
- Împărtășirea preocupărilor legate de dopaj

TEMATICI SPECIFICE PROGRAMULUI

- excelența în sportul de performanță,
- etica, fair-play

OBIECTIVE DE ÎNVĂȚARE

- 100% dintre cei 200 de sportivii participanți vor cunoaște principiile și valorile asociate unui sport curat
- 100% dintre cei 200 de sportivi participanți vor cunoaște procedurile de testare

MONITORIZAREA

- aplicarea de chestionare după realizarea fiecărui atelier de lucru, conținând întrebări specifice tematicii abordate în atelierul de lucru

IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI

- programul de activități în conformitate cu calendarul de acțiuni sportive, cu programele de pregătire ale sportivilor de performanță

EVALUAREA PROGRAMULUI

- evaluarea participării sportivilor la cursuri/ateliere de lucru
- aplicarea unui chestionar la finalul programului care să evidențieze nivelul de înțelegere a tematicii și asimilarea valorilor unui sport curat
- realizarea unui număr de 10 interviuri cu sportivii de performanță în vederea identificării nivelului de înțelegere și învățare/asimilare a tematicii precum și elementele necesare reajustării programului de educație adresat sportivilor de performanță

TIPURI DE PROGRAME

- Sport de performanță - sportivi
- Sport de performanță antrenori-staff
- Sport de performanță - părinți
- Sport de performanță - federații - cluburi
- ANAD - formare, perfecționare, schimb de experiență, comunicare personal

ANAD

- Sport de masă - populație
- Sport de masă - instructori, antrenori
- Sport de masă - administratori baze sportive, proprietari, etc
- Sport de masă - medici, etc
- de formare, perfecționare a celor care predau/suțin cursurile/prezentările

OBIECTIVE GENERALE/PARTICULARE

- Derularea unui număr total de “50” de ateliere de lucru privind “topicul” (cel puțin câte un atelier de lucru pentru fiecare dintre cele 9 tematici “recomandate de către WADA”)
- Sportivii vor completa cursul e-learning privind dopajul în sport/efectele dopajului în sport/aspecte legislative privind consecințele dopajului în sport/etc
- Derularea unui număr de 4 campanii publicitare la nivel național privind dopajul (cel puțin două care să prezinte efectele dopajului - pentru grupuri țintă - sportivi de performanță - sport de masă)

PARTENERII:

- Agenția Națională Pentru Sport
- Comitetul Olimpic și Sportiv Român
- Federații Sportive Naționale
- Administrația publică
- Cluburi sportive (posibil pe baza unor parteneriate pentru “Promovarea unui Sport Curat”)
- Institutul Național de Medicină Sportivă
- Etc

Grupurile țintă (funcție de program - fie grupate fie adresate separat - fiecare program sau subprogram cu grupul țintă - facilitează formularea obiectivelor, implementarea, monitorizarea și evaluarea)

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Titlul proiectului: Ajustarea legislației relevante privind combaterea dopajului în sport
Codul proiectului: Cod SIPOCA 740/cod MySMIS 130073
Denumirea beneficiarului: Agenția Națională Anti-Doping
Data publicării (lună și an): octombrie 2023

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României
